

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра смарт-економіки

Кваліфікаційна робота

На тему

«Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному
бізнесі»

Спеціальність 051 Економіка

Освітня програма Корпоративна економіка та міжнародний бізнес

Виконав: студент групи МгКЕМБ-22

Кульбовський С.А.

Керівник д.е.н., проф. Хаустова Є.Б.

Рецензент д.е.н., проф. Бреус С.В.

Київ 2023

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра смарт-економіки

Спеціальність 051 Економіка

Спеціалізація _____

Освітня програма Корпоративна економіка та міжнародний бізнес

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри СЕ
проф. Анна ОЛЕСЬКО

“ ____ ” _____ 20 ____ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ) СТУДЕНТУ**

Кульбовському Сергію Анатолійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі

Науковий керівник роботи д.е.н., проф. Хаустова Є.Б.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “12” вересня 2023 р. №210-уч

2. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи законодавчі та нормативні документи, фінансова звітність та інша документація ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» наукові статті, підручники, посібники, періодичні видання, монографії

3. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно опрацювати)

Теоретико-методичні засади стратегічного планування на підприємстві, аналіз міжнародної діяльності діяльності вітчизняних підприємствах, шляхи удосконалення системи стратегічного планування міжнародних бізнес-проектів навітчизняних підприємствах

4. Дата видачі завдання 12 вересня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапу кваліфікаційної роботи (проекту)	Орієнтовний термін виконання	Примітка про виконання
1	Вступ	16.09.23	
2	Розділ 1 Теоретико-методичні засади стратегічного планування на вітчизняних підприємствах	29.09.23	
3	Розділ 2 Аналіз міжнародної діяльності на вітчизняних підприємствах	20.10.23	
4	Розділ 3 Шляхи удосконалення системи стратегічного планування міжнародних бізнес-проектів на вітчизняних підприємствах	01.11.23	
5	Загальні висновки	08.11.23	
6	Оформлення (чистовий варіант)	15.11.23	
7	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку	20.11.23	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 14 днів до захисту)	24.11.23	
9	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	27.11.23	
10	Подання кваліфікаційної роботи на завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	01.12.23	

З завданням знайомлений:

Здобувач

_____ Сергій Кульбовський

Науковий керівник

_____ Євгенія Хаустова

АНОТАЦІЯ

Кульбовський С. А. Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 – Економіка. – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2023 рік.

Кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню теоретичних задач та обґрунтуванню практичних напрямів удосконалення інвестиційної стратегії підприємств у міжнародному бізнесі. На підставі проведеної аналітичної оцінки системи стратегічного планування інвестиційної діяльності ПП «МакДональдз Юкрейн ЛТД», розроблено процес затвердження інвестиційних рішень щодо інноваційних проєктів на підприємстві. Обґрунтовано, що інвестиційна стратегія та нововведення відіграють ключову роль у розвитку підприємства. Ці заходи не тільки сприяють збільшенню прибутковості, але й підвищують конкурентоспроможність на ринку. Проте, необхідно враховувати потенційні ризики та вчасно реагувати на зміни у бізнес-середовищі для досягнення стійкого успіху.

Таким чином, результати дослідження надають підстави для рекомендацій щодо оптимізації інвестиційної стратегії та подальшого розвитку підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища.

Ключові слова: інвестиційна стратегія, міжнародний бізнес, міжнародна діяльність, іноваційні проєкти, конкурентоспроможність.

SUMMARY

Kulbovskyi S.A. Investment strategies of Ukrainian enterprises in international business. - Manuscript.

Master's thesis in specialty 051 - Economics. - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2023.

The qualification work is dedicated to researching theoretical problems and substantiating practical directions for improving the investment strategy of enterprises in international business. On the basis of the analytical assessment of the strategic planning system of investment activities of PE "McDonald's Ukraine LTD", the process of approving investment decisions regarding innovative projects at the enterprise was developed. It is justified that the investment strategy and innovation play a key role in the development of the enterprise. These measures not only help increase profitability, but also increase competitiveness in the market. However, it is necessary to take into account potential risks and respond in time to changes in the business environment in order to achieve sustainable success. Thus, the research results provide grounds for recommendations on optimizing the investment strategy and further development of the enterprise in the conditions of the modern business environment.

Keywords: investment strategy, international business, international activity, innovative projects, competitiveness.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	9
1.1. Економічна сутність та класифікація інвестиційної діяльності.....	9
1.2. Специфіка міжнародної інвестиційної діяльності та чинники, що її формує.....	20
1.3. Методи для оцінювання специфіки інвестиційного середовища	26
Висновки до розділу 1.....	37
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПП «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД» ТА АНАЛІЗ ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ.....	39
2.1. Аналіз динаміки розвитку ПП «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД» в Україні.....	39
2.2. Оцінка фінансового стану підприємства.....	43
2.3. Оцінка конкурентоспроможності підприємства та перспективи розвитку бізнесу в умовах глобалізації.....	51
Висновки до розділу 2.....	56
РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПП«МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД».....	57
3.1. Аналіз інвестиційної діяльності на підприємстві.....	57
3.2. Аналіз обсягу та оцінка ефективності інвестиційних проектів підприємства..	73
3.3. Аналіз ефективності та ризиків проведених нововведень на підприємстві....	86
Висновки до розділу 3.....	99
ВИСНОВКИ.....	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	101.
ДОДАТКИ.....	110

ВСТУП

Ресторанне господарство є особливою складовою сфери гостинності, тому актуальність дослідження тенденцій розвитку ресторанного бізнесу в Україні у сучасних умовах господарювання пов'язана з високою його ризикованістю і водночас соціальністю, із задоволенням життєвих потреб населення у послугах з організації харчування, відпочинку та дозвілля. Беручи до уваги той факт, що рівень розвитку ресторанного бізнесу в економіці будь-якої країни виступає одним із показників рівня якості життя населення у державі в цілому, не слід забувати, що разом з тим створюється висока конкуренція у сфері ресторанного бізнесу, що у свою чергу стимулює активний розвиток даного напрямку, змушує застосовувати інновації, шукати нові ніші та сегменти ринку, експериментувати для утримання конкурентних переваг на ринку.

Актуальність теми. В умовах змінності ринкового середовища ефективність функціонування та результати діяльності промислових підприємств залежить від своєчасного планування інвестиційного процесу та прийняття управлінських рішень щодо реалізації інвестиційного планування, рівня достовірності аналітичних даних при здійсненні управлінської діяльності.

Крім того, переважна більшість бізнес-організацій не має належного аналітичного забезпечення управлінської та інвестиційної діяльності. Вони мають недосконалий процес збору, обробки, даних та передачі інформації щодо наявних зовнішніх можливостей, стану внутрішнього середовища, перспектив економічного розвитку, переваг і недоліків процесу управління. Неefективність забезпечення позначається як на результативності управління діяльністю, так і на результатах функціонування бізнес-організацій.

Відповідно існує потреба у вдосконаленні аналітичного забезпечення в бізнес-організаціях задля проведення ґрунтового аналізу потенціалу інвестицій їх функціонування, контролю та управління, прийняття ефективних управлінських рішень та організації процесу реалізації запланованих проєктів.

Таким чином, активізація управлінської діяльності в бізнес-організаціях можлива за умови належного інформаційного забезпечення та встановлення необхідних правил, що будуть забезпечувати чисте та абсолютне розуміння процесу інвестування, а як наслідок підвищення його якості та ефективності.

Теоретичні, методичні та практичні проблеми організації інвестиційного розвитку підприємства досліджені в наукових працях Маслак О.І. та Квятковської Л.А. «Система оцінки показників потенціалу інвестицій промислового підприємства», Вітчизняний науковець Жихор О.Б. у своїй науковій праці «Оцінка ефективності інноваційних проектів підприємства», Кужди Т.І. «Соціально- економічне оцінювання та планування розвитку процесу інвестицій машинобудівних підприємств» та інших, проте в сучасних умовах діяльності підприємств проблеми організації процесу інвестування потребують подальшого дослідження. Вищенаведене підтверджує потребу у додатковому дослідженні процесу затвердження та прийняття інвестицій та його ролі в управлінні діяльністю бізнес- організації, адже відсутні система управління діяльністю бізнес-організацій, яка б враховувала аналітичне забезпечення, система інформаційного забезпечення управління діяльністю, теоретико-методичний механізм оцінювання ефективності інформаційного забезпечення процесу управління, не визначено фактори впливу на аналітичне забезпечення.

Методологія. Теоретичною і методичною основою виступають наукові розробки, викладені у працях вітчизняних та зарубіжних вчених з питань використання інформації, аналітичного забезпечення, процесів управління діяльністю, впровадження методів оцінки ефективності використання інвестиційних процесів в управлінні. При проведенні дослідження використовувались як загальнонаукові, так і спеціальні методи: порівняння, систематизації та узагальнення – під час дослідження сутнісних ознак поняття основи та методики обґрунтування інвестицій на підприємстві «методики оцінки ефективності інвестицій», «процес формування інвестиційного проекту», «аналіз ризиків при проведенні інвестиційної діяльності».

Результати досліджень. Вихід на зовнішній ринок завжди пов'язаний з початком нової конкурентної боротьби. Так, якщо з існуючими партнерами у підприємства вже налагодженні зв'язки та система постачання, то співпрацю з майбутніми партнерами потрібно чітко продумати з урахуванням регіональних особливостей, адже всі країни відрізняються між собою за рівнем попиту на той чи інший товар. В умовах високої насиченості, а інколи перенасиченості світових товарних ринків кожен товар (і товаровиробник) змушений вести жорстку боротьбу за переваги споживачів, що надається лише найбільш конкурентоспроможним товарам.

Щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, то тут, перш за все, доцільно визначити ті країни, що є привабливими для подальшої співпраці, проаналізувати існуючі зовнішньоекономічні зв'язки та виділити перспективні напрями розвитку. Головною метою має бути ретельний аналіз системи міжнародної торгівлі, економічного середовища країни, куди буде здійснюватися проникнення, а також необхідно враховувати політико-правові та культурні особливості її середовища.

Об'єктом дослідження є підприємство з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД».

Предмет дослідження – є процес затвердження інвестиційних рішень щодо інноваційних проектів на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених–економістів, підручники, монографії, посібники, матеріали періодичних видань та різнопланові статистичні матеріали за темою дослідження, фінансові звітність «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Наукова новизна одержаних результатів що інвестиційна стратегія та нововведення відіграють ключову роль у розвитку підприємства. Ці заходи не тільки сприяють збільшенню прибутковості, але й підвищують конкурентоспроможність на ринку.

РОЗДІЛ I. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Економічна сутність та класифікація інвестиційної діяльності

Інвестиційна діяльність завжди знаходилася в центрі уваги економістів з точки зору ефективного функціонування економіки, адже інвестиції є визначальним механізмом для розвитку країни, а інвестиційна діяльність впливає на ефективність функціонування господарської діяльності, економічні та соціальні перетворення, розвиток суспільства в цілому. Іншою особливістю інвестиційної діяльності є те, що вона відіграє важливу роль у розвитку виробництва на макро- та мікроекономічному рівнях .

Завдяки інвестиціям на рівні підприємства відбувається його технічне переоснащення, удосконалюється продукція, здійснюється науково-дослідницька робота; на загальнодержавному рівні: поліпшується її інвестиційний клімат, підвищуються показники конкурентоспроможності економіки, спостерігається ріст національного прибутку , що обумовлює розширення виробництва тощо. [30]

Відповідно, однією з головних передумов ефективного розвитку економіки кожної країни є її висока активність на інвестиційних ринках , що досягається шляхом росту обсягів залучених капіталів і найбільш доцільного їх використання в різних сферах. Жодна країна світу не може досягти бажаного рівня прогресу національного виробництва лише за допомогою власних ресурсів , тому інвестиції у новітні наукові розробки формують техніко-виробничий потенціал конкретної галузі і країни в цілому, зумовлюючи певні лідерські позиції держави на світових ринках . [2]

Особливу увагу варто звернути на правильність наукової інтерпретації терміну “інвестування” та його практичного значення. Поняття "інвестиція" походить від лат. "investio" або від англійського “investments”, що означає "одягати, прикривати, вкладати" або “капітальні вкладення” відповідно. Сьогодні інвестиції — це вкладання капіталу (грошей, цінностей, інтелектуальної власності) з метою

отримання прибутку в майбутньому. Збільшення цінності активів відіграє роль компенсації за можливі ризики втрати залучених ресурсів від інфляції, несприятливої ситуації на ринку та інших загроз. [3]

На жаль, серед вітчизняних науковців нема єдиної сформованої думки щодо сутності “ інвестиційної діяльності” , адже існує кілька передумов такому явищу. В економічній літературі автори трактують термін по-різному, однак, відповідно Закону України № 1560-ХІІ від 18.09.91 «Про інвестиційну діяльність» інвестиції – це всі види майнових і інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті, чого створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Також зазначається, що в результаті таких фінансових операцій створюється вартість (прибуток) або мають місце певні позитивні соціальні зміни”.

Для прикладу, такими капіталами можуть бути: рухоме та нерухоме майно (будівлі, земельні ділянки, виробничо-технічне устаткування тощо), кошти, цільові банківські вклади, цінні папери та акції , інформаційні ресурси і технології, що необхідні в процесі виробництва; інвестиції в “людський капітал” (наукові дослідження та підготовка висококваліфікованих кадрів). [33] Однак не будь-яке вкладення фінансових ресурсів може називатися “інвестиціями” . Для цього залучені кошти мають відповідати ряду критерії, що визначають ознаки інвестицій. А саме :

- інвестори, що здійснюють вкладення, мають власні цілі;
- вкладенні ресурси або кошти мають приносити прибуток або інший позитивний ефект для вкладників;
- при інвестуванні чітко вказується або передбачається термін , на який залучаються капітали;
- використання різних інвестиційних ресурсів , що характеризуються ціною , пропозицією та попитом; [34]

В економічній науці для обліку, планування, аналізу динаміки та оптимізації ефективності інвестицій необхідна їх науково обґрунтована класифікація як на

мікро-, так і на макрорівнях. Такий аналіз на основі певних ознак дозволяє не тільки зрозуміти специфіку інвестиційної діяльності в конкретному регіоні, а й оцінити рівень використання вкладів і, відповідно, на цій основі отримати об'єктивну інформацію для розробки та реалізації ефективної інвестиційної стратегії.[5] На макроекономічному рівні інвестиції розділяють на валові та чисті.

Валовими інвестиціями прийнято називати загальний обсяг інвестованих коштів чи ресурсів за певний період часу, що спрямовані на нове будівництво (також сюди варто включити реконструкцію і розширення існуючих об'єктів та виробничих потужностей), придбання нових засобів виробництва та на приріст товарно-матеріальних запасів.

Чистими інвестиціями є вкладення коштів у виробничі фонди та оновлений виробничий апарат, вони є меншими за валові на розмір амортизаційних відрахувань. Динаміка змін саме цього показника найбільш якісно відображає характер та специфіку економічного розвитку держави за певний проміжок часу. Ключовим джерелом формування інвестиційних ресурсів є національний дохід: створюється та накопичується фонд, який умовно можна розділити на фонд страхування і оновлення. Саме за рахунок цих основних структур і проходить процес капіталозалучення. [16]

За вираженням вкладених ресурсів виділяють чотири основні типи: фінансові, реальні, інноваційні та інтелектуальні. У світовій практиці найбільш поширеною є практика виокремлювання двох основних форм: фінансових та реальних. Що стосується решти двох, то поділ більшою мірою є умовним, адже більшість інтелектуальних інвестицій по своїй суті і є інноваційними.

Розглянемо більш детально кожну з підгруп:

- найбільш поширеними є реальні інвестиції, являють собою вкладення фінансових та економічних капіталів у виробничі фонди (оборотні та основні). Здебільшого такі інвестиції спрямовані в матеріальні активи (нерухоме майно, обладнання та інші матеріальні цінності), а також в нематеріальні ресурси. Кошти

залучаються в конкретний проект на довгострокове використання. Основною метою даного залучення є розширення та оновлення технічно-виробничого потенціалу, а також накопичення матеріальнотехнічного запасу.

- фінансовими інвестиціями називають вкладення коштів у різноманітні фінансові активи. Як правило, такі інвестиції- це вкладання фінансових ресурсів в цінні папери різних підприємств (приватної та державної форми власності) і установ, випущених або приватними юридичними особами, або державою. Іноді такі угоди укладаються на фондовому ринку , тому часто такі інвестування є короткостроковими.

Окрім вищезазначених цінних паперів, іншими прикладами можуть бути: цільові банківські вклади, депозити , паї , облігації тощо. Зазвичай такі інвестиції називають фіктивним капіталом, адже нема реального (фізичного) вираження багатства , порівнюючи з ресурсами, що залучені у сфери суспільного виробництва. [4], [6], [2].

- інноваційними інвестиціями в переважній більшості є нематеріальні активи, спрямовані у нововведення , які сприяють, та є рушійною силою, для науково-технічного прогресу , основною ціллю яких є впровадження передових технічних досягнень та новітніх управлінських методик в процес виробництва

. - інтелектуальні інвестиції направлені для позитивних перетворень в соціальній сфері та для розвитку інтелектуального потенціалу людства (здебільшого усі можливі освітянські проекти та івенти). [43, № 26. - 357 с]

Відповідно до реалій сьогодення , частка нематеріальних активів в загальній структурі капіталовкладень з кожним роком стає все більшою, тому їх потрібно чітко розуміти та розрізняти . Таким чином, в інвестиційній діяльності нематеріальними активами прийнято найменувати створені або придбані об'єкти господарювання , які використовуються у суспільному виробництві терміном щонайменше 1 рік.

Такі активи зазвичай не мають кількісної , але мають грошову оцінку , здатність змінювати їх власників, але основними особливостями є відсутність матеріально-речової структури та наявність належно оформлених юридичних документів, що підтверджують існування активу і виключного права даної компанії (чи людини) на користування та отримання вигоди від результатів даної інвестиційної власності. Приклади нематеріальних ресурсів : ліцензії; технічна , адміністративна та будь-яка інша проектна документація; виключне право автора на винахід чи промисловий зразок (патенти); авторське право на програми для персонального комп'ютера, на товарний знак. [4]

За терміном інвестування поділяється на 3 періоди:

- під короткостроковими інвестиціями передбачається вкладення активів на період до одного року . А саме: купівля короткострокових ощадних сертифікатів або ж депозит на відповідний період часу;

- Схожа ситуація , але з дещо іншими часовими обмеженнями (від 1 року до 3-ох) є актуальним та дійсним для середньострокових вкладів;

- Довгостроковими інвестиціям називаються вкладення капіталу терміном від 5 років . [36], [3], [34]

Суб'єктами інвестиційного процесу є 4 категорії сторін : безпосередньо сам інвестор, замовник, виконавець робіт та інші допоміжні суб'єкти фінансової та підприємницької діяльності (банківські , страхові установи, міжнародні чи урядові організації, юридичні і фізичні особи). Інвестор - головна сторона у інвестиційній діяльності , що займається вкладенням власних або кредитних активів з метою отримання прибутку у майбутньому.

Такими суб'єктами можуть бути як і фізичні особи, так і підприємства (приватної і державної форми власності), органи державної влади та місцевого самоврядування). [4]

В залежності форми власності інвестиційних активів, існує 4 види:

- державні фінансуються та здійснюються за рахунок бюджетних коштів (також сюди входять фінансові ресурси позабюджетних фондів, залучені кошти) на різних рівнях державної влади, державними закладами і підприємствами. Іноді інвестиційну діяльність муніципальних та комунальних організацій виділяють як окрему, оскільки фінансові операції здійснюються за допомоги місцевих бюджетів.

- приватними є вкладення капіталу громадянами та вітчизняними підприємствами недержавної форми власності, неурядовими організаціями;

- іноземні інвестиції фінансуються за рахунок фізичних та юридичних осіб інших держав;

- спільні (іноді ще називають “ змішані”) інвестиційні проекти реалізуються спільно громадянами, юридичними особами та зарубіжними суб’єктами господарювання. [6]

За типом участі інвестора в інвестиційному процесі розрізняють такі 2 види: прямі та портфельні.

Прямі інвестиції передбачають вкладення капіталів чи ресурсів в статутний капітал підприємства чи організації, отримуючи певні корпоративні права, емітовані цією ж юридичною особою. Завзвичай такі інвестиції здійснюються безпосередньо між сторонами угоди, без допомоги або ж участі інвестиційних посередників, задля забезпечення та створення умов інвестору брати участь в управлінні підприємством. У світовій практиці існує декілька форм функціонування прямих інвестицій:

у першому випадку міжнародні компанії або інші фінансові структури створюють дочірні філіали за кордоном, налагоджують та створюють інфраструктуру суспільного виробництва власними силами;

в іншому випадку зарубіжний інвестор купує контрольний пакет акції певної компанії. Для прикладу: американські бізнесмени здебільшого схильні до першого методу, створюючи підпорядковані фірми та технічно-виробничі можливості самі, тоді коли стратегія британських компаній зовсім інша. Маючи сильну банківську систему, англійці створюють філіали всередині своєї країни для скуповування

контрольних пакетів акцій іноземних компаній. Деякі країни поєднують обидва інвестиційних підходи, зокрема Франція та Німеччина.

Портфельні інвестиції являють собою придбання будь-яких фінансових активів (цінні папери, деривативи тощо) виключно на фондовому ринку. Таких інвесторів називають пасивними, адже вони купують невелику частину капіталу компанії, що не дозволяє їм брати участь в управлінні підприємством, прерогативи таких інвесторів обмежуються одержуванням дивідентів. Інакше кажучи, портфельні інвестори не прагнуть приймати операційні рішення, тому зазвичай таких вкладчиків фінансовий стан компанії турбує лише під час отримання їх невеликої, але стабільної частки прибутку.

Портфельні інвестиції складають значну кількість в загальній структурі економічно розвинених держав світу. Головними вкладчиками і, відповідно, власниками портфельних інвестицій є численний шар середнього класу, що намагається створити нові джерела для пасивного доходу. Як наслідок, у США, Англії, Франції у банках навіть створюються спеціальні інвестиційні фонди, які купляють закордонні цінні папери на кошти дрібних вкладчиків. Варто зауважити, що оцінка та поділ інвестицій на прямі і портфельні має кількісну характеристику.

Відповідно до визначення Міжнародного валютного фонду, інвестиції можуть називатись прямими за умови, що даний інвестор володіє правами на принаймні 25% від статутного капіталу компанії. Нині реалії є дещо іншими, тому деякі країни мають їх власні межі: згідно з чинним американським законодавством - мінімум 10%; у країнах ЄС - коливається між 20 і 25%; Новій Зеландії, Канаді та Австралії - 50%. Сфера інтересів бізнесу знаходиться в прямих інвестиціях, оскільки вони не тільки є більш прибутковими, але й надають можливість брати участь в управлінні компанією. [6], [10]

За ступенем ризику інвестиції розділяють на:

- безризикові (іноді ще називають "консервативні") - класифікація саме цього виду інвестицій є скоріше умовною, оскільки реальний ризик втратити актив чи

очікуваний дохід все-таки існує. В деяких, розвинених в економічному відношенні країнах, де дуже добре функціонують фінансово-кредитні інструменти, вкладення капіталу в коротстрокові державні цінні папери (облігації) чи депозитні сертифікати найбільш стабільних банків вважають еталонними, тому саме оцінка надійності таких вкладів та їх відсоткова ставка є точкою відліку інвестиційного ризику;

- низькоризикові - інвестування в такі сфери чи об'єкти, по яких ризик є помітно нижчим за середньо ринковий;

- середньоризикові - рівень ризику є припустимим і відповідає середньому значенню на ринку інвестицій. Для прикладу: можлива втрата усієї суми очікуваного прибутку;

- високоризикові - ризик провальності проекту є критичним і значно перевищує середні значення на ринку. Приклад: можливість втратити усього валового доходу від реалізації певного інвестиційного проекту;
- спекулятивні або агресивні залучення інвестиційних ресурсів у найбільш ризикові проекти або фінансові інструменти. Вони, як правило, за умови успішності, є найбільш прибутовими, однак є можливість втрати всіх активів компанії і повного банкрутства інвестора. Прикладом можуть бути акції венчурних компаній, опціони та ф'ючерси, облігації з високими ставками. [6]

Аналізуючи ризиковість капіталовкладень, неможливо не брати до уваги цикли (етапи) інвестиційної діяльності, тому інвесторів класифікують у відповідності до типу, стану та характеру проектів, в які вони залучають капітали:

- Бізнес-ангели інвестують у маловідомі молоді компанії або ті, що перебувають у скрутному фінансовому положенні (зазвичай, без застави); в проекти, що перебувають на початковому етапі, де дуже важко зробити будь-які передбачення щодо їх прибутковості чи збитковості (надзвичайно ризикові вкладення).

- Венчурні бізнесмени найчастіше інвестують у високоризикові та інноваційні проекти, де є можливість, за умови успіху, отримати високу норму прибутку. Для

цього вони ретельно вивчають фінансовий стан підприємств та пропоновані продукти перш ніж прийняти рішення щодо фінансування компанії. Як правило, вони надають перевагу малим бізнесам і фінансові ресурси надаються у формі прямого кредитування, беручи участь в акціонерному капіталі (таким чином ризики розділяються між ними та топ-менеджментом підприємства).

Інвестування може відбутися на будь-якій із стадій виконання проекту : на початковому етапі такі вклади потрібні для проведення експериментів та пробних версій продукту, для більш досвідчених компаній - бути ключовим інструментом у стимулюванні продаж, поширений приклад - слугувати основою для розширення виробництва та завоювання нових ринків збуту. Цікавим фактом є імідж таких інвесторів, оскільки можлива співпраця з ними може дати бізнесу мережу корисних контактів, консультацій та сприятиме капіталізації його бренду.

- Галузеві інвестори залучають ресурси лише в ті проекти , що відповідають їхній спеціалізації . Такі вкладення не є високоризиковими, адже компанії є великими і стабільними або ж динамічно зростаючими. Для аналізу інвестори оцінюють перспективи розвитку галузі в цілому та окремо взятого підприємства. Прикладом такого інвестиційного методу можуть слугувати галузеві фонди і біржі.

- Масовий інвестор надає перевагу виключно цінними паперам, що емітуються та котируються на фондових ринках. [7], [8], [10] За статусом та спрямованістю основної діяльності інвестори можуть бути інституційними, корпоративними та індивідуальними.

- Інституційними є юридичні та фізичні особи, а також органи державного та місцевого самоврядування , що фактично є посередниками на фінансовому ринку. Таким чином, вони акумулюють тимчасово вільні власні збереження і фінансові ресурси клієнтів, здійснюючи операції з цінними паперами та іншими альтернативними фінансовими інструментами. Існує декілька ключових завдань, що дані інвестори виконують: управління чужими фінансовими активами, реалізація

певних конкретних цілей соціально-економічного характеру або ж для власного матеріального збагачення.

До таких інвесторів належать : банки, страхові компанії , інвестиційні на пенсійні фонди (державної та приватної форми власності) , кредитні спілки, хедж-фонди, лізингові компанії, окремі спеціалізовані департаменти банків. - Корпоративними інвесторами здебільшого виступають акціонерні товариства та інші підприємства різних державної та приватної форми власності, що власноруч інвестують власні незалучені фінансові ресурси.

- Індивідуальними інвесторами являються, як правило, фізичні особи, які використовують свої вільні фінансові активи з метою реалізації певних особистих цілей або задля досягнення позитивного соціально-економічного ефекту. Досить часто таким чином люди намагаються стимулювати пасивний дохід або забезпечити їх фінансову стабільність в пенсійний період. [36, 307 с.], [9]

За відтворвальною спроможністю, тобто за основними фондами відтворення виробничих фондів, розрізняють такі форми інвестицій:

- у нове будівництво, сюди прийнято включати усі витрати, що були здійснені для будівництва споруд, підприємств, будівель на нових територіях . Такий процес спостерігається при розширенні масштабів своєї операційної діяльності у майбутніх періодах або ж при регіональній диверсифікації виробництва товарів та послуг;

- у розширення, будівництво нових черг діючого підприємства чи організації, а також спорудження додаткових комплексів , цехів з метою збільшення виробничого потенціалу;

- у реконструкцію, це процес часткової або докорінної перебудови виробництва , що супроводжується оновленням технічного комплексу з метою приведенням основних фондів в стан, що відповідає сучасному рівню науково-технічного розвитку , а також заміна неефективної організаційної структури , відповідно до стандартів міжнародної практики;

- у технічне переозброєння, інвестиційні операції, що покликані для технічного удосконалення окремих цехів та участків виробництва шляхом заміни або модернізації зношеної техніки та застарілих технологій на більш ефективні і менш ресурсозатратних (наприклад, повна автоматизація чи комплексна механізація виробничих процесів). [4], [36, 307 с.] Важливим аспектом в класифікації інвестицій є чітке розуміння циклів у інвестиційному процесі. Відповідно до Світового банку, існує 4 фази (3 основні і одна додаткова), кожна з них має певну мету і завдання.

Фаза 1 - передінвестиційна - підготовча стадія, на якій виконуються усі роботи, що пов'язані з підготовкою проекту. Інакше кажучи, це підготовча стадія від моменту зародження ідеї до остаточного прийняття рішення щодо реалізації проекту. На даному етапі визначається мета проекту, здійснюється юридичне оформлення проекту, а також пошук джерел фінансування; розробляється техніко-економічне обґрунтування проекту (проводяться певні необхідні розрахунки і оцінки інвестиційних можливостей).

Фаза 2 - інвестиційна - відбувається проведення більш конкретного проектування та коригування; укладаються договори з підрядниками; проводиться повний комплекс робіт, що передбачені проектом: придбання активів, будівництво об'єкта, закупівля та монтаж обладнання, а також модернізація уже існуючих агрегатів; створення інфраструктури; здійснюються маркетингові дослідження і операції з персоналом (навчання чи наймання кадрів); інші організаційні роботи. Цей етап є найбільш ресурсозатратним і закінчується введенням об'єкта в експлуатацію;

Фаза 3 - операційна - введення інвестиційного проекту в експлуатацію, проведення робіт щодо розширення, налагодження роботи та удосконалення об'єкту. На цьому етапі проводяться наступні господарські операції, що формують грошові потоки підприємства шляхом розрахунків з контрагентами (підрядники, клієнти, постачальники, інші посередники): закупівля сировини, реалізація готової продукції, здійснення маркетингової кампанії.

Фаза 4 - ліквідаційна- фаза закінчення проекту , коли інвестиційний проект уже виконав поставлені цілі або через зношення виробничих можливостей . На даному етапі інвестори приймають рішення, що доцільно згорнути проект з метою уникнення збитків, але й навіть закриття проекту може принести певний дохід за рахунок продажу основних засобів (також сюди можна включити ліквідацію запасів та матеріалів) за залишковою вартістю, оцінюючи рівень їх амортизації. Однак ця завершальна фаза може відбутися передчасно, тобто без досягнення кінцевої мети у випадку несприятливої зміни кон'юктури ринку, помилці при прогнозуванні проекту, нестачею фінансових ресурсів , зміною планів інвестора (поява альтернативних можливостей для капіталовкладень). [40], [41, 490 с], [42, 336 с]

1.2. Специфіка міжнародної інвестиційної діяльності та чинники, що її формують

На думку ОБСЄ, специфікою інвестиційної діяльності називається ряд фінансово-економічних передумов, що детермінують можливість та ефективність ведення бізнесу в конкретному регіоні чи країні. У більш широкому розумінні під цим терміном прийнято розглядати такі фактори: політичні, географічні, історичні, культурні, правові, соціально-економічні, організаційні, фінансові, динаміку макроекономічних показників, наявність чи відсутність природних ресурсів , демографічну ситуацію, рівень розвитку законодавчої бази, валютну та фіскальну політику, прозорість та стабільність економічної системи.

Отже, це чинники, які вітчизняні та іноземні інвестори беруть до уваги , приймаючи інвестиційне рішення. Із точки зору науковців, інвестиційну привабливість держави можна визначити факторами як об'єктивного характеру, так і суб'єктивного характеру. У найбільш загальному вигляді система визначальних чинників містить:

- інституціональні чинки: внутрішня і зовнішня політична стабільність; нормативно-законодавча платформа країни та загальнодержавна політика щодо залучення інвестицій; прозорість та об'єктивність судової системи; стабільність

господарського, фінансового і податкового права ; національний менталітет; ступінь втручання держави в економіку; гарантія прав і свобод особи; захищеність прав інтелектуальної власності;

- економічні чинники: загальний стан національної економіки; рівень відкритості економічної системи та інформаційна відкритість; стабільність національної валюти та виваженість фіскальної політики ; динаміка росту ВВП; характеристика та стан банківської сфери; ринкова та інвестиційна інфраструктура; податки і митні тарифи; вартість та кількість робочої сили; доступ до засобів виробництва (наявність або відсутність приватизації); рівень конкурентноздатності на світових та внутрішніх ринках, стан державного боргу та імпортно-експортної активності, членство у міжнародних організаціях та угодах. [22]

Особливу увагу при оцінці економічного потенціалу країни інвестори приділяють політиці органів влади, що спрямована для підвищення інвестиційної репутації. А саме: рівень і якість співпраці держави з інвесторами (як вітчизняними, так і іноземними), відкритість та ставлення до ТНК, мотивація населення (юридичних та фізичних осіб) до створення фінансово привабливих проектів:

- соціально-психологічні чинники: кількість населення, стан ринку праці та міграційних настроїв населення; рівень соціального розвитку суспільства, стандарти і умови життя населення, їх купівельна спроможність ; відкритість населення до представників інших націй та віросповідань (зрілість чи незрілість менталітету) ; рівень освіченості та кваліфікаційної підготовки робочої сили; ступінь політичної активності населення; криміногенна ситуація у державі.

- інфраструктурні чинники: вигідність географічного розміщення країни, наявність, розгалуженість , доступність та якість системи логістики ; ринкових інститутів, соціальної та інституційної інфраструктури; медіа ресурсів та засобів зв'язку, стан та забезпеченість основних засобів виробництва ресурсами; рівень впровадження інноваційних технологій, ступінь легкості підключення до джерел енергопостачання.

- політично-правові чинники: рівень корумпованості та бюрократизації органів влади; участь у міжнародних конфліктах (військова агресія проти інших сторін); стабільність політичної ситуації всередині держави; наявність законодавства, що відповідає потребам часу; страхування та гарантування вкладів інвесторів, зручність податкової системи та приємливий рівень оподаткування; існування ефективного законодавства, що регулює зовнішні фінансово-економічні відносини; прозорість політико-адміністративної та судової системи; легкість відкриття та закриття підприємства; отримання ліцензій [22].

Специфіка інвестиційної політики в Україні, що створюється компетентними органами влади, покликана задля досягнення таких пріоритетних цілей :

- зниження соціальної напруги та досягнення ефективного рівня асигнувань на потреби суспільства;

- залучення прямих іноземних капіталовкладень, отримання іноземних кредитів на вигідних умовах, створення спільних підприємств вітчизняними та зарубіжними бізнесменами;

- зменшення розмірів фонду виробничого будівництва на основі державних коштів та формування надійних приватних інвестиційних джерел;

- пришвидчення оновлення та модернізації виробничого обладнання; - збільшення темпів розвитку виробничих галузей групи Б, а також фармацевтичної промисловості;

- розвиток паливно-енергетичної бази, впровадження енергозберігаючих методик та обладнання, достатнє забезпечення людей вітчизняними товарами. -

перехід до нової моделі децентралізованої інвестиційної політики з метою зменшення залежності економічних систем регіонів від безповоротних централізованих капіталовкладень.

“Інвестиційний ринок як економічна категорія являє собою збалансованість попиту і пропозиції на інвестиції. Це означає, що, з одного боку, потрібні економічні

заходи для збільшення попиту на інвестиції, а з іншого — антимонопольні заходи, які б сприяли розвитку ринку послуг”. [15]

Чинники, що сприяють розвитку ринкових механізмів правовідносин:

- вільна конкуренція;
- конституційний захист прав власності;
- наявність правової бази ринкової економіки та механізму соціальної рівності і захисту ;
- скасування будь-яких державних обмежень щодо стримування ринкової саморегуляції.

Нині усі ці напрями інвестиційної політики в нашій державі вже існують, і активно розвиваються в умовах формування ринкових механізмів. Під визначенням державного регулювання інвестиційної діяльності прийнято розуміти законодавчо закріплені норми і методи адміністративного чи економічного регулювання, що застосовують компетентні органи усіх рівнів державної влади з метою підвищення ефективності капіталовкладень, забезпечення надійності умов для вкладів у різні інвестиційні проекти, вирішення задач соціального та економічного розвитку країни як на загальнодержавному рівні, так і на рівні окремих регіонів. Чинна правова система містить більш ніж 100 законів та безліч інших нормативних актів, що регулюють інвестиційну діяльність.

З найбільш відомих варто пригадати наступні : Закон України “ Про іноземні інвестиції”, Закон України про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну", а також Закон України “ Про цінні папери та фондову біржу” - саме ці нормативно-правові документи і створюють специфіку вітчизняної інвестиційної діяльності. [17-21]. Відповідно до них, усі суб’єкти інвестиційної діяльності мають однакові права на: здійснення інвестиційної діяльності у всіх її вираженнях, а також вільно розпоряджатись активами (об’єктами інвестувань) ; незалежно визначати цілі, напрямки, обсяги та види інвестицій; залучати на договірній основі будь-яких інших учасників інвестиційного процесу задля реалізації певного проекту (як правило, на

конкурсній основі, шляхом проведення торгів чи конкурсів), здійснювати контроль за цільовим використанням фінансових ресурсів [2,3].

Національні і міжнародні інвестиційні ресурси у сукупності називають світовим інвестиційним багатством, яке має фінансову (57,7%) і матеріальну (42,3%) складові. Фінансове багатство накопичується у вигляді цінних паперів (49,6%) і готівки (8,7%), а матеріальне — у нерухомості (35,6%) і цінних металах (6,7%).

Як вже зазначалося, міжнародна інвестиційна діяльність — це сукупність дій суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій за рубіж та іноземних інвестицій з метою одержання прибутку. Її суб'єктами — інвесторами є фізичні особи, корпорації, національні та міжнародні фінансові інституції, уряди країн, а суб'єктами — учасниками є фізичні та юридичні особи, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або доручень інвестора.

Ресурси інвестора складаються з ресурсів, отриманих з усіх доступних джерел інвестування — внутрішніх, залучених і позичених. Здійснюється міжнародна інвестиційна діяльність у двох напрямках: вивезення капіталу та залучення іноземних інвестицій. Вивезення капіталу зумовлюється під дією таких чинників, як надлишок капіталів у країні, потребою у нових ринках збуту, сировини, формування певного рівня конкурентоспроможної економіки, міжнародного поділу праці, транснаціоналізації економіки.

Необхідність залучення іноземних інвестицій виникає за: обмеженості внутрішніх інвестиційних ресурсів; низької інвестиційної активності власних інвесторів; необхідності забезпечення разом з інвестиціями нової техніки та технології; бажання створити конкурентно спроможну економіку та освоїти світові ринки; потреби в модернізації соціальної інфраструктури суспільства. З точки зору суб'єктності у світогосподарській теорії і практиці розрізняють індивідуальних, інституціональних, корпоративних інвесторів і уряд.

Індивідуальний інвестор самостійно (без посередників) здійснює інвестиційну діяльність. Інституційний інвестор — це фінансовий посередник, що акумулює кошти

індивідуальних інвесторів і здійснює спеціалізовану інвестиційну діяльність, як правило, на операціях з цінними паперами. До інституціональних інвесторів відносяться інвестиційні фонди та компанії, пенсійні фонди, страхові компанії, взаємні фонди, а також банки. Корпоративними інвесторами є підприємства та організації різних галузей економіки. Як специфічний інвестор виступає уряд.

Головною метою приватних іноземних інвестицій є експорт інвестиційного капіталу за кордон у грошовій або товарній формі з метою отримання прибутку чи розширення економічного впливу. Головною метою державних іноземних інвестицій є створення правових, економічних та організаційних умов для сталого розвитку економіки країни, куди вкладаються інвестиції.

Державний капітал (всі види коштів із державного бюджету, що переміщуються за кордон або приймаються із-за кордону за рішенням урядів) і капітал, котрим розпоряджуються міждержавні міжурядові організації, є офіційним капіталом.

Щодо суб'єктів міжнародної інвестиційної діяльності використовують такі поняття: - інвестор інвестицій за рубіж — суб'єкт-донор, який є резидентом певної країни (країни базування) і який вкладає кошти в об'єкти за рубежем; зарубіжний реципієнт інвестицій — суб'єкт, який не є резидентом країни базування і який отримує кошти від інвестора, який є резидентом країни базування; - іноземний інвестор — суб'єкт, який не є резидентом приймаючої країни і який вкладає кошти в реципієнтів, що є резидентами приймаючої країни; - реципієнт іноземних інвестицій — суб'єкт, який є резидентом приймаючої країни і який залучає кошти іноземних інвесторів. [34].

1.3. Методи для оцінювання специфіки інвестиційного середовища

Як вище було визначено, що інвестиційна діяльність є невід'ємною частиною функціонування підприємства. Якщо звернутися до ЗУ «Про підприємницьку діяльність», то з самого визначення «підприємництва» можна виокремити, що основною метою діяльності суб'єкта господарювання є отримання прибутку: «Підприємництво - це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик

діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством». [34] Таким чином і для інвестиційної діяльності надзвичайно важливим стає питання оцінки її прибутковості, ефективності.

Досконале вивчення інвестиційної ситуації є надзвичайно важливим як з точки зору держави, так й інвесторів. Для уряду важливо проілюструвати вплив реформ, оцінити ефективність роботи органів державної влади; а також сформуванню виваженої стратегії інвестиційної політики у майбутньому. Для інвесторів вигода від ретельного аналізу специфіки інвестиційного середовища є очевидною, оскільки розрахунки дають змогу оцінити ризиковість, норму прибутковості проекту.

Таким чином, логічним може бути висновок, що залучення інвестицій неможливе без детального дослідження доцільності реалізації проектів, створення сприятливих умов для капіталовкладчиків і налагодження з ними ділових відносин, визначення тактики організації співробітництва на інвестиційному ринку.

Сьогодні існує досить багато методик для визначення інвестиційної привабливості як в певних секторах економіки (макро-, галузевому, регіональному, окремого підприємства), так і на рівні держави в цілому. Хоч серед поглядів науковців відсутня єдина точка зору щодо використання певних показників і методик, однак більшість учених переконані у тому, що комплексний аналіз усіх складових інвестиційного середовища, виявлення його специфіки та встановлення взаємозв'язків з іншими елементами може сприяти формуванню інвестиційно привабливого клімату в регіоні.

Найчастіше прийнято ранжувати благоприємність середовища за такими групами: найбільш сприятливі умови для вкладення активів, достатньо, середньо та несприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності. Першопочатково дослідження в цій області було здійснене експертами-аналітиками Гарвардської школи бізнесу у 1969 році.

Методологія цього дослідження ґрунтувалась на експертному аналізі, використовувались такі параметри та характеристики досліджувальних країн: макроекономічні показники (обсяг ВВП, структура і тип економічної системи), законодавчі умови для іноземних і національних інвесторів (можливість виводу активів), 22 умови та формат розвитку зовнішньої торгівлі, роль держави в економіці, стійкість національної валюти, рівень інфляції, забезпечення природними ресурсами, податкова система.

Так як дослідження основане на якісному аналізі (кількісні розрахунки відсутні) тому ця база даних була недостатньо достовірною та адекватною для повного розуміння стану справ та умов для інвестування , а також експертні твердження були занадто суб'єктивними (значима погрішність результатів). Проте поява наприкінці 80-х країн з перехідною економікою стимулювало науковців до подальшого розвитку новітніх методик порівняльної оцінки інвестиційної ситуації в різних регіонах шляхом застосування математичного моделювання , ускладнення системи параметрів і введенням статистичного обліку .

Методологічні принципи, закладені в цей період , є ефективними навіть сьогодні. Класичними у світовій практиці є 3 методики оцінки інвестиційної ситуації і специфіки в регіоні/ країні , а саме : універсальна , порівняльного аналізу та бальної шкали [23]. Перша з них була започаткована у 1995 році

Американським Інститутом Реформ, включає у себе найбільшу з усіх інших методик кількість економічних індексів та характеристик для глибокого і всебічного аналізу ринку в даний час та у майбутніх періодах (увага спрямована на універсальність класифікації , з особливим фокусом на динаміку прямих іноземних інвестицій).

Характерною рисою цієї методики є те, що вона використовується як для розвинутих країн, так і для тих країн, що розвиваються. До недоліків можна віднести те, що вона не враховує відмінностей між прямими і портфельними інвестиціями, а також відсутня інноваційна складова, що грає визначальну роль в динаміці економічного розвитку більшості держав. [24] Функції порівняльного аналізу

інвестиційної ситуації нині є дещо видозміненими , оскільки здебільшого застосовується в країнах , що розвиваються або з перехідною економікою, і слугує як показник ефективності проведення реформ, визначається на основі оцінки економічних, соціальних і ринкових перетворень, досліджуючи динаміку і перспективи розвитку бізнесу.

Методика бальної шкали є найновішою, вперше застосована у 2000 році Міжнародним Банком та Міжнародним інвестиційним агентством Moody для дослідження ситуації на інвестиційному ринку в Японії. Такий підхід ґрунтується на кількісному співставленні основних показників і дозволяє ефективно порівняти ключові показники інвестиційного стану різних країн на макроекономічному рівні, враховуючи наступні 15 критеріїв та їх оціночні індекси (значущості) : політична стабільність , стан економічного зростання, конвертованість валюти, ставлення до іноземних інвестицій, можливість націоналізації, вплив девальвації, стан платіжного балансу, рівень і форма державного регулювання інвестицій, рівень зарплати і продуктивності праці, стан інфраструктури, можливість кооперації у сфері виробництва, здобуття консультаційних послуг, відсоток успішності реалізації проектів. Перевагами даної методології є те, що вона нескладна в коригуванні, розроблена для країн з різним рівнем економічного розвитку, наочність підходу дозволяє експертам використовувати результати для прогнозування в будь-яких галузях економіки. [15]

Також широкою популярністю на міжнародному рівні користуються 4 методичні підходи , що використовують такі інструменти:

- статистичні методи та розрахунки;
- рейтинги та індекси;
- експертна оцінка;
- комбіновані (на основі попередніх).

Метод експертної оцінки включає в себе різностороннє дослідження і оцінку різних показників розвитку регіону, що базується як на обчисленні кількісних

показників діяльності суб'єкту, так і на аргументованих твердженнях керівників і спеціалістів, знайомих зі станом справ і перспективами розвитку ринку.

Базові основи методу: першочергово досліджувальна галузь розглядається пофакторно, потім по кожному окремому фактору робиться обгрутування відносно бази порівняння (ідеальне середовище, що розцінюється як одиниця), інші значення даних також переводяться в коефіцієнти [25].

Варто зазначити, що цей метод широко застосовується іноземними інвесторами. Перевагою використання експертного підходу є адаптація досліджуваних параметрів і факторів для потреб конкретного інвестора, поглиблений аналіз привабливості певних галузей економіки, відносна дешевизна дослідження та наочність результатів.

Цей метод допомагає інвесторам вирахувати статистичну оцінку того чи іншого фактору впливу, зокрема темпи зростання ВВП та ВВП на душу населення, зробити прогнози макроекономічних показників, оцінити кредитоспроможність суб'єкта, зрозуміти політику держави в області оподаткування, штрафів, корумпованості структур, а також більш чітко проаналізувати геополітичне становище регіону, адже згідно з досліджувальною методологією найменш привабливими країнами для іноземного інвестора виявились ті країни, що були втягнутими у військові конфлікти або з нестабільними (радикальними, недемократичними) політичними режимами [24].

Однак суттєві недоліки використання методу експертних оцінок включають суб'єктивність критеріїв нормативних індикаторів та залежність висновків від позиції експерта. Крім того, при аналізі наукової літератури переважна більшість методик базується на оцінці макроекономічних показників, тоді як значна кількість інвесторів зосереджують свою увагу на показниках, що безпосередньо впливають на їхню конкретну галузь на мікрорівні.

Подібним до методу експертної думки є оцінювання специфіки інвестиційного середовища за допомогою міжнародних рейтингів та індексів. Міжнародні рейтинги

є ефективними інструментами, що допомагають скоротити інформаційну асиметрію, а велика кількість методів ранжирування дозволяє інвестору отримувати достовірну інформацію про всі аспекти інвестиційної специфіки всередині країни. До переваг цього методу можна віднести : інформація про методологію складання рейтингів здебільшого є прозорою, тому органи державної влади та інші суб'єкти інвестиційного процесу мають можливість вплинути на майбутні результати рейтингів у випадку позитивних і ефективних змін (реформи, створення більшої кількості інвестиційно привабливих проектів).

Таким чином, рейтинги формують імідж 25 держави, а ігнорування результатів рейтингів може призвести до її фінансової ізоляції. Ще однією перевагою є універсальність методики, адже рейтинги можуть представляти ситуацію на мікро-, макро- або одночасно на обох рівнях, тому вони є реальними індикаторами для інвесторів, аналізуючи інвестиційний клімат регіону в цілому.

Аналіз здійснюється шляхом оцінки певних факторів (відображення ефективності управлінських рішень, реформ і заходів економічної діяльності держави) за допомогою певних агрегованих величин. Експерти класифікують два різновиди рейтингової оцінки: рейтингово-аналітичний підхід та опитування на основі рейтингового підходу.

До недоліків можна віднести той факт, що ці показники вказують лише місце національної економіки в рейтингу, але нічого не говорить про специфіку окремих регіонів та пріоритетні напрямки для подальшого освоєння інвестицій.

Рейтинги та експертні думки зазвичай представлені на міжнародному рівні, найвпливовіші та найавторитетніші з них це: Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Світовий банк, Міжнародна фінансова корпорація (IFC), іноземна Інвестиційно-консультативна служба (FIAS), Агентство інвестиційного керівництва (MIGA), Конференції країн з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) та Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО). Вперше рейтингові агенства з'явилися на Фондовому ринку в США.

Найчастіше інвестори для чіткого розуміння ситуації на певному ринку використовують дослідження найбільших агенцій : Moody's Investors Service (створена у 1900 році) та Standard & Poor's Corporation (заснована у 1941 році). Серед інших міжнародних аналітичних установ варто виділити такі: McCarty, Fitch Investors Service, Duff & Pils, Crisanti & Maffei (США), Internationale Bank Credit Analysis (Велика Британія), Agense d'Evaluation Financiere (Франція), Japan Bond Research Institute, Nippon Investors Service (Японія), Dominion Bond Rating Service (DBRS), Canadian Bond Rating Service (CBRS),(Канада), Australian Ratings (Австралія). [23]

Питання дослідження специфіки інвестиційного клімату є надзвичайно важливим з точки зору збалансованого розвитку усіх суб'єктів економічної діяльності, тому багато надурядових організацій пропонують своє бачення ситуації та шляхи покращення умов для капіталовкладень. Для прикладу, найбільш широко досліджує ситуацію на ринку Economic Intelligence Union , їх теорія базується на основі 10 груп показників: макроекономічного середовища, політичного середовища, ринкових можливостей, політики відносно іноземних інвестицій, політики вільної конкуренції, міжнародної торгівлі і валютного контролю, ринку праці, фінансів, податків та інфраструктури. [26]

Для управління інвестиційним процесом на всіх із вищезазначених рівнях економіки необхідно враховувати показники , що його характеризують. Умовно всю цю базу даних можна розділити на дві групи : якісні та кількісні .

До найбільш поширених кількісних показників належать:

- 1) річні сукупні обсяги валових інвестицій , динаміка їх зростання, що спрямовані на розвиток національної економіки;
- 2) річні валові обсяги прямих закордонних інвестицій , темпи їх приросту у динаміці;
- 3) обсяг капітальних вкладень, темп їх зростання, що спрямовані на розвиток національної економіки, науки і техніки, соціальних програм.

Тут також важливо розрахувати ефективність вкладів в кожну сферу шляхом співвідношення результатів інвестицій до кількості залучених ресурсів. Для прикладу, якщо темп випуску наукоємної продукції випереджає рівень капітальних вкладів, то це свідчить про позитивний тренд у науково-технічному прогресі, переході до більш інноваційного способу ведення бізнесу в країні.

Також така залежність прослідковується у випадку ефективності праці : якщо в динаміці швидкість збільшення продуктивності працівників є вищою за темп вкладення ресурсів у відповідний сектор, це означає, що соціальні інститути працюють ефективно і залучені капітали використовуються належним чином , в іншому випадку це є тривожним сигналом про розкрадання коштів і недоцільність подальшого інвестування.

4) загальний обсяг та динаміка росту чистих інвестицій в загальній структурі;

5) динаміка частки інвестицій у ВВП (якщо відсоток у співвідношенні зростає до оптимального рівня, прослідковуються позитивні зрушення в економічному стані країни чи регіону) ;

6) співвідношення між річним зростанням ВВП і темпом збільшення інвестицій: якщо швидкість росту ВВП вища за показник інвестицій, то це свідчить про позитивний вплив інвестиційної діяльності на розбудову вітчизняної економіки та ефективне використання інвестицій;

7) співвідношення між темпами прибуття і вибуття основних виробничих засобів: якщо значення першого переважає над відповідним другого, то прослідковується позитивний тренд, оскільки виробничі потужності якісно оновлюються (стають більш ефективними) і кількісно зростають. Якщо ж показник є зворотнім, відбувається тенденція згортання виробництва і перенесення основних засобів за межі досліджувальної держави ;

8) співвідношення між валовими інвестиціями та амортизаційними відрахуваннями.

Існує три основні випадки, в залежності від значення показника, що описує дана залежність:

1) інвестиційна діяльність більша за амортизаційні відрахування - інвестиційна стратегія була спрямована на розвиток економіки;

2) якщо ж ситуація зворотня, то спостерігається процес згортання виробництва; 3) якщо ж значення однакові, то відбувається процес простого відтворення [27]. Також часто вираховуються такі коефіцієнти як: відтворення основних засобів (співвідношення інвестицій в основний капітал до вартості основних фондів), а також очікувана або фактична (в залежності від моменту проведення оцінювання) норма чистого прибутку, де річна величина чистого прибутку співвідноситься до річної сукупної величини інвестицій. [12] Усі вищезазначені показники застосовуються, як правило, на макроекономічному рівні, тоді як на регіональному, галузевому, чи на мікрорівні необхідно брати до уваги їх специфіку.

Наприклад, на мікрорівні інвестиційну діяльність характеризують:

- динаміка чистих інвестицій підприємства (даний показник відображає характер економічного розвитку підприємства, потенціал формування та розподілу його прибутку).

- частка незавершеного будівництва у загальній структурі необоротних активів (поява цього елемента в складі необоротних активів підприємства свідчить про активізацію інвестиційної діяльності в компанії. В українських реаліях найбільш широко застосовуються такі методи як: економіко-математичне моделювання (сюди належать кореляційний та дисперсійний аналіз, метод оптимізації та міжгалузевого балансу) , факторного аналізу. [24] Найбільш відомою у вітчизняній практиці є методика обчислення інтегрального показника, розроблена українським економістом Ігорем Бланком, разом у співпраці з інвестиційною компанією "Омега-Інстер".

Відповідно до неї, при прийнятті інвестиційного рішення розрахунок здійснюється шляхом суми добутків рангового значення кожного синтетичного показника, з урахуванням таких факторів та їх значущості: рівень розвитку економіки регіону (значущість 35%); рівень розвитку ринкових відносин та ринкової інфраструктури (25%); демографічна характеристика регіону та рівень розвитку інвестиційної інфраструктури (15% кожен) [25, 28]. Також широкою популярністю в Україні користуються методики, запропоновані Світланою Гуткевич та Оленою Сталінською.

У випадку теорії першої, специфіку інвестиційного процесу в регіоні визначає оцінка наступних п'яти груп індексів: економічного розвитку регіону, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, рівня розвитку ринкових відносин та інфраструктури, демографічної характеристики, інвестиційного ризику [29]. В свою чергу професор Одеського національного економічного університету

Олена Сталінська пропонує застосовувати матричний метод і такі показники: чисельність населення, фінансові результати і освоєння інвестицій, зростання виробництва, рівень заробітної плати та заборгованість в оплаті праці, торговий баланс (експорт-імпорт), кредиторська заборгованість. Важливою складовою інвестиційного середовища в конкретному регіоні є досконале розуміння капіталовкладниками стану та тенденцій розвитку підприємницького сектору, оскільки переважна більшість науковців стверджує, що саме він і є джерелом економічного зростання країни.

Досить актуальним і корисним є дослідження, що було присвячене дослідженню специфіки інвестиційного клімату саме для ведення бізнесу. Воно було проведене групою вчених з Кореї, Великої Британії, США та Індії. Актуальність праці полягає в тому, що здебільшого інвестиції спрямовані не в якусь конкретну галузь загалом, а в певне підприємство чи групу компаній. Автори оцінили умови для поліпшення інвестиційного іміджу на основі чотирьох ключових показників: соціальна стабільність, що включає макроекономічну та політичну стабільність,

рівень корупції та злочинності, ефективність регуляторної політики; легкість адміністрування: митні, торгівельні правила, адміністрування податків, трудові норми, ліцензування бізнесу та дозвіл на експлуатацію; якість інфраструктури: якість телекомунікацій, вартість та доступність електроенергії, водопостачання та транспорту; легкість фінансування та доступ до фінансів : можливість отримувати кредити швидко і на вигідних умовах [30].

Незважаючи на те, що в Україні нині тільки формуються механізми та фінансові інструменти ринкової економіки, існує безліч підходів та практик для оцінки інвестиційної привабливості вітчизняних компаній та організацій. . Нині найчастіше на українських підприємствах розраховують такі показники : чистий дисконтований дохід NPV (Net Present Value); індекс рентабельності інвестицій PI (Profitability Index); термін окупності інвестиції PP (Payback Period), внутрішня норма рентабельності IRR (Internal Rate of Return), а також обов'язкове визначення чистої поточної вартості. [31]

Деякий інший підхід пропонує Агенство з питань запобігання банкрутства підприємств і організацій, що полягає в обчисленні інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій з урахуванням майнового стану бізнесу, його платоспроможності, прибутковості, ділової активності та ліквідності активів.

Враховуючи специфіку української економіки і потенціал інвестиційної діяльності в країні, необхідно більш детально розглянути підхід Шепіцена для класифікації та аналізу інвестиційної привабливості аграрних підприємств. Згідно з його теорією, до уваги беруться такі характеристики: продуктивність сільськогосподарських угідь; чисельність працівників, зайнятих у сільському господарстві; фондозабезпеченість, продуктивність праці, енергоозброєність, валовий рівень виробництва продукції сільського господарства, рівень прибутковості виробництва і реалізації продукції [32].

Методичні доробки, що були розглянуті в процесі дослідження, мають свої власні переваги і недоліки. Хоч вони були помітно удосконалені в процесі еволюції, однак навіть сучасна методологія оцінювання специфіки інвестиційного середовища є недосконалою і потребує оптимізації у багатьох напрямках аналізу: збалансоване поєднання ретроспективних (статистичних) та прогностичних (математичного програмування) оцінок; спільна методологічна база досліджень; повніший аналіз інвестиційної привабливості у розрізі певних окремих галузей (багато з методів є дуже загальними) [33].

Висновки до розділу 1

Поняття "інвестиція" походить від лат. "investio" або від англійського "investments", що означає "одягати, прикривати, вкладати" або "капітальні вкладення" відповідно. Сьогодні інвестиції — це залучення капіталу (грошей, цінностей, ресурсів) з метою отримання прибутку в майбутньому. Приріст капіталу в результаті інвестування є компенсацією за можливі ризики, збитки та втрату активу в цілому.

Однак не будь-яке вкладення фінансових ресурсів може називатися “інвестиціями”. Для цього залучені кошти мають відповідати ряду критерій, що визначають ознаки інвестицій. А саме: інвестори, що здійснюють капіталовкладення, мають власні цілі; вкладенні ресурси або кошти мають приносити прибуток або інший позитивний ефект для вкладників; при інвестуванні чітко вказується або передбачається термін, на який залучаються капітали; використання різних інвестиційних ресурсів, що характеризуються ціною, пропозицією та попитом; цілеспрямований характер вкладення коштів.

В економічній науці для обліку, планування, аналізу та підвищення ефективності інвестицій необхідна їх науково обґрунтована класифікація як на мікро-, так і на макрорівнях. Таким чином, на макроекономічному рівні інвестиції поділяють на валові та чисті; виділяють чотири основні типи вираження інвестиційних активів: фінансові, реальні, інноваційні та інтелектуальні; за терміном інвестування на 3 періоди: короткострокові, середньострокові та довгострокові; за статусом інвестори можуть бути: інституційними, корпоративними та індивідуальними; за формою власності: державні, приватні, іноземні, спільні; за типом участі інвестора в процесі: прямі та портфельні; за ступенем ризику інвестиції: безризикові, низькоризикові, середньоризикові, високоризикові, спекулятивні; за відтворальною спроможністю: у будівництво, розширення, реконструкцію, технічне оновлення.

За рекомендаціями Світового банку, існує 4 стадії інвестиційного процесу (3 основні і одна додаткова), кожна з них має певну мету і завдання: передінвестиційна - підготовча стадія, на якій виконуються усі роботи, що пов'язані з підготовкою проекту; інвестиційна - відбувається налагодження операційних процесів, є найбільш ресурсозатратним і закінчується введенням об'єкта в експлуатацію; операційна - введення інвестиційного проекту в експлуатацію, проведення робіт щодо розширення, налагодження роботи та удосконалення об'єкту; ліквідаційна (додаткова) - фаза закінчення проекту, коли інвестиційний проект уже виконав поставлені цілі.

Специфікою інвестиційної діяльності називається ряд фінансово-економічних передумов, що детермінують можливість та ефективність ведення бізнесу в конкретному регіоні чи країні. До уваги беруться такі фактори: політичні, географічні, історичні, культурні, правові, соціально-економічні, організаційні, фінансові, динаміка макроекономічних показників, наявність чи відсутність природних ресурсів, демографічна ситуація, рівень розвитку законодавчої бази, валютна та фіскальна політика, прозорість та стабільність економічної системи.

Для оцінки інвестиційного клімату (специфіки певного ринку) існують 3 класичні методики (універсальна, спеціальна та бальної шкали), а також широкою популярністю на міжнародному рівні користуються методичні підходи для оцінки інвестиційного середовища в країні з використанням таких інструментів: статистичні методи та розрахунки; рейтинги та індекси, експертна оцінка; комбіновані (на основі попередніх).

Хоч в Україні зараз лише формуються механізми та фінансові інструменти ринкової економіки, однак існує безліч підходів та практик вітчизняних економістів для оцінки інвестиційної привабливості компаній та організацій. Найчастіше на українських підприємствах розраховують такі показники : чистий дисконтований дохід NPV (Net Present Value); індекс рентабельності інвестицій PI (Profitability Index); строк окупності інвестиції PP (Payback Period), внутрішня норма рентабельності IRR (Internal Rate of Return), а також обов'язковим є визначення чистої поточної вартості активів.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПП «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД» В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

2.1 Аналіз динаміки розвитку ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні.

Підприємство з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД» (надалі іменується як «Підприємство») було зареєстроване 05 грудня 1995 року за законодавством України. Юридична адреса Підприємства: 02140, Україна, вулиця Михайла Гришка, 7 м. Київ. Учасником Підприємства є компанія MDC EUROPE LIMITED. Основними видами діяльності Підприємства є: - КВЕД 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування (основний); - КВЕД 10.52 Виробництво морозива; - КВЕД 11.07 Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки; - КВЕД 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; - КВЕД 85.32 Професійно-технічна освіта; - КВЕД 47.19 Інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах; - КВЕД 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. [62].

За 25 років роботи McDonald's став знаковою компанією для України, саме його повернення на ринок восени 2022 року чекала найбільша частка українських споживачів [5]. Перший ресторан McDonald's в Україні було відкрито 24 травня 1997 року в Києві біля метро Лук'янівка. На наступний день ще один заклад було відкрито на Севастопільській площі, а незабаром ще три – на Поштової площі, Хрещатику та біля станції метро Лівобережна.

Перший гамбургер коштував близько двох гривень, а біг-мак – близько семи. На той час курс гривні по відношенню до долара дорівнював близько 1.85 грн за 1 долар, тобто в валютному еквіваленті ціна гамбургера складала трохи більше, ніж один долар (до речі, станом на середину грудня 2022 року, ціна гамбургера в доларах майже не змінилась, а ось ціна біг-мака навіть зменшилась).

В подальші роки компанія активно розвивалась в Україні. За перші десять років роботи McDonald's інвестував в розвиток більше ніж \$80 млн, відкривши більше п'ятдесяти закладів.

Станом на початок 2007 року мережа налічувала 56 ресторанів (з яких 22 було розташовані в Києві, інші – як правило, в інших найбільших містах України). В той час McDonald's планував досягти позначки в 100 ресторанів вже за 5-7 років.

На жаль, криза 2008 року, анексія Криму та бойові дії на сході України 2014 рік вніс свої корективи в ці плани (рис.2.1). Компанія продовжила свій розвиток (нові фастфуди відкривались кожного року), але значно повільнішими темпами, ніж планувалось (позначки в 100 ресторанів вдалося досягти лише в 2021 році) [5].

Рис.2.1. Кількість ресторанів McDonald's [5].

Операційне управління всіх без виключення закладів McDonald's в Україні здійснювалось безпосередньо самою групою – а саме компанією «Макдональдс Юкрейн Лтд». В Україні McDonald's зовсім не відкривав закладів по франшизі, на відміну від глобального розвитку – серед 40 031 закладів групи, що працювали в

більше ніж 100 країнах світу станом на кінець 2021 року, 37 295 чи 93% оперували по франшизі.[64]

Інша особливість українських ресторанів компанії – в них не продають пиво (як це роблять в деяких інших країнах світу). В 2003 році був запущений пілотний проект, але компанія відмовилась від подальшого його розвитку – в очах українських споживачів ресторани McDonald's – це в першу чергу сімейні заклади.

Найпопулярнішими закладами в Україні завжди були ресторани біля залізничних вокзалів в Києві та Одесі. Традиційно вони входять до найбільш відвідуваних ресторанів McDonald's в світі. Також ще в 2014 році компанія показала себе як такою, що з великою увагою ставиться до санкційної політики США.

Незважаючи на прибутковість роботи до цього, після анексії Криму росією в 2014 році McDonald's відразу закрав свої ресторани, що були розташовані на півострові (в Ялті, Сімферополі та Севастополі). Також компанія втратила п'ять фастфудів в Донецькій та Луганській областях. Загалом в 2014 році компанія втратила 15% свого обороту (але навіть за цих умов збиток McDonald's в Україні в 2014 році склав лише 70 млн грн, при тому, що вже в 2015 році прибуток перевищив 100 млн грн).

Враховуючи хороші фінансові результати компанії в Україні, починаючи з 2016 року, та зростання купівельної спроможності українського населення протягом останніх декількох років, McDonald's мав досить амбітні плани щодо своєї подальшої експансії. Розвиток і справді був дуже активним – якщо станом на кінець 2020 року в мережі було 97 фастфудів, на кінець 2021-го – вже 109.

21 травня 2021 року в Харкові в ТРЦ Nikolsky було відкрито сотий ресторан McDonald's в Україні. Також відзначимо, що в 2021 році відкрився перший в Україні ресторан, розташований уздовж автомагістралі (в селі Гора Бориспільського району Київської області).

До речі, щодо прибутковості роботи в Україні, в інтерв'ю проекту «3є Інтерв'юер» генеральний директор McDonald's Україна Юлія Батрідінова в 2021 році зазначила, що всі без винятку заклади в країні є прибутковими.[65]

Компанія планувала і далі розвивати цей напрямок і вела перемовини з АЗС про відкриття ресторанів на автозаправках. Найбільш вірогідним потенційним партнером щодо розвитку цього проекту називалась мережа ОККО [5].

2022 рік

Після початку повномасштабної російської агресії в лютому 2022 року McDonald's відразу закрити всі свої заклади в Україні. При цьому компанія продовжувала підтримувати своїх співробітників та виплачувала їм заробітну плату. При цьому, на відміну від деяких конкурентів (наприклад, мережі KFC, яка відновила роботу в Україні ще навесні) McDonald's не поспішав перезапустити бізнес в умовах військового стану. Лише в серпні почалися ширитись чутки про відновлення роботи закладів в Києві. Перші заклади наново відкрились 20 вересня, і спочатку працювали лише в режимі доставки (використовуючи сервіс Glovo). Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба в інтерв'ю Наталії Мосейчук заявив, що це він попросив держсекретаря США Ентоні Блінкена повернути Макдональдс в Україну.

Я сказав Блінкену: “Поверни Макдональдс в Україну”. По-перше, це несправедливо, що в Росії немає Макдональдса і в Україні немає. А ми чому повинні страждати? По-друге, присутність Макдональдса в будь-якій країні – це сигнал інвесторам, що тут можна працювати. Третє. Це робочі місця і тисячі підрядників. Я набрав Блінкена з інших питань, а в кінці кажу: “Тоні, а що взагалі за непорядок, що це за ставлення таке до нас”, – каже Кулеба.[73]

Поступове відновлення роботи фастфудів мережі тривало майже всю осінь, і станом на кінець грудня в Україні працювало 64 ресторани.

Окремо відзначимо і вихід компанії з росії. 14 березня компанія закрила свої 850 ресторанів в країні-агресорі, а вже 16 травня оголосила про повний вихід з російського ринку. Втрати McDonald's від цього кроку оцінюються в більше ніж \$1 млрд, але незважаючи на це, за перші дев'ять місяців 2022 року чистий прибуток групи склав \$4.3 млрд [5].

Мережа ресторанів швидкого харчування McDonald's в Україні ("МакДональдз Юкрейн Лтд") отримала 2,042 млрд грн чистого збитку за підсумками 2022 року. Це дорівнює приблизно 17,7 млн непроданих бігмаків чи 48,6 млн порцій картоплі фри, у перерахунку. Тоді як у довоєнному 2021 році мережа отримала прибуток 1,011 млрд грн., свідчать дані Держстату.

Обороти компанії минулого року склали 30,4 млрд грн.

*Довідка. Американська компанія закрила усі ресторани в Україні після початку повномасштабної війни, з огляду на питання безпеки. Поступове відновлення роботи мережа почала лише восени 2022 року. [7]

У 2023 році мережа почала не лише відновлювати роботу закритих ресторанів, а й відкривати нові.

Наприкінці березня нова точка запрацювала у Вінниці. Її будівництво було майже закінчено перед початком повномасштабної війни. [66]. Заклад став четвертим новим рестораном в Україні після відновлення роботи McDonald's і першим новим рестораном у цьому році. Тепер у Вінниці працює три точки мережі.

2.2 Оцінка фінансового стану підприємства

В жовтні 2017 р. Верховна Рада України внесла зміни до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та зобов'язала складати звітність українським компаніям за МСФЗ, які здійснюють діяльність за такими критеріями: – становлять суспільний інтерес (емітенти цінних паперів, банки, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи, великі підприємства); – публічні акціонерні товариства; – підприємства, що здійснюють

діяльність у видобувних галузях; – підприємства, які здійснюють господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [8].

«МакДональдз Юкрейн ЛТД» підпадає під критерій великого підприємства та відповідає наступним критеріям: – балансова вартість активів більше 20 млн євро; – чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг більше 40 млн євро; – середня кількість працівників становить більше 250 чоловік. Приріст ринку «МакДональдз Юкрейн ЛТД» за 2020 р. становив 5066,72 млн. грн, тобто 20,58%, що безпосередньо вказує на перераховані вище критерії (табл. 2.1)

Таблиця 2.1

Структура майна «МакДональдз Юкрейн ЛТД» та джерела його формування

Показник	Значення показника				Зміна за аналізований період	
	тис. грн		% до валюти балансу, тис. грн		тис. грн. (гр.3-гр.2)	±% (гр.3-гр.2) / гр.2
	2019	2020	на 31.12.2019	на 31.12.2020		
1	2	3	4	5	6	7
Актив						
1. Необоротні активи	1885049	2320775	54,1	66,2	435726	0,23
2. Оборотні активи	1601491	1184378	45,9	33,8	-417113	-0,26
в тому числі: запаси	59582	76238	1,7	2,2	16656	0,28
дебіторська заборгованість	39023	100266	1,1	2,9	61243	1,57
гроші та їх еквіваленти	1425487	925095	40,9	26,4	-500392	-0,35
1. Капітал	2533475	2500553	72,7	71,3	-32922	-0,01
2. Довгострокові зобов'язання	541285	637380	15,5	18,2	96095	0,18
3. Поточні зобов'язання	411780	367240	11,8	10,5	-44540	-0,11
Баланс	3486540	3505153	100	100	18613	0,01

На останній день аналізованого періоду приблизно дві третини активів «МакДональдз Юкрейн ЛТД» припадає їх необоротну частину (66,2%), а третину становлять оборотні активи (33,8%). За аналізований період вартість активів

змінилася незначно - на 0,01% (до 18613 тис. грн.). При цьому власний капітал практично не змінився (-0,01 рази протягом аналізованого періоду).

Хоча і в незначній мірі, але загальний приріст величини активів «МакДональдз Юкрейн ЛТД» пов'язаний, головним чином, зі зростанням величини наступних активів:

Незавершені капітальні інвестиції – 108537 тис. грн. (в 2,6 рази);

Основні засоби – 293806 тис. грн. (21,96%);

Право оренди – 42240 тис. грн. (9%); Запаси – 16656 тис. грн. (27,95%);

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – 61243 тис. грн. (в 1,5 рази);

Інша поточна дебіторська заборгованість – 2198 тис. грн. (в 3 рази) (додаток Б).

Найбільший приріст у джерелах фінансування («Капітал та зобов'язання») спостерігається за такими показниками (у дужках вказано процентний внесок у загальну зміну капіталу та зобов'язань):

Інші довгострокові фінансові зобов'язання – 61243 тис. грн. (20,37%);

Довгострокові забезпечення – 4106 тис. грн. (4,57%)

Поточні забезпечення – 14539 (40,21%).

Потрібно зазначити, що ситуація з власним капіталом практично не змінилася, відбулось зростання лише на приблизно 33 тис. грн.

Негативні тенденції за аналізований період характерні за такими статтями як нематеріальні активи, відстрочені податкові активи, гроші та їх еквіваленти, поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, страхуванням та розрахунками з оплати праці.

На діаграмі нижче представлено співвідношення основних груп активів

«МакДональдз Юкрейн ЛТД» (рис. 2.2.). В цілому характерне зниження оборотним активам за рахунок коштів та їх еквівалентів. Зростання запасів практично відсутнє (0,28%).

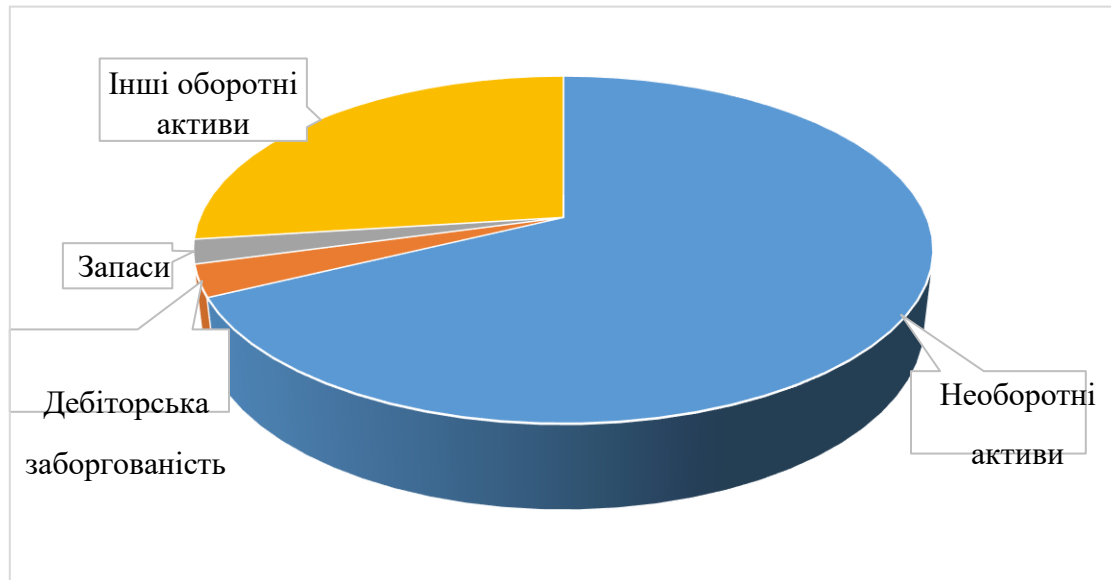

Рис. 2.2. Структура активів «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

За даними фінансових результатів діяльності «МакДональдз Юкрейн ЛТД» можна стверджувати, що криза пандемії значно вплинула на рівень прибутку компанії, відбулося скорочення на 32,73% (табл. 2.2).

Валовий прибуток зріс на 58169 тис грн або всього на 1,34%. Валовий прибуток вказує, скільки компанія заробила на своїх послугах і скільки може витратити на себе. Валовий прибуток схожий на балансовий, тільки балансовий охоплює весь дохід до податків, а валовий – дохід до податків та додаткових витрат. Стає очевидним, компанія заробила мало, тому від витрат на рекламу краще утриматись. Валовий прибуток вказує, які проміжні гроші компанія має, на що їх можна витратити. Загалом, валовий прибуток є проміжним показником, який допомагає правильно витратити зароблені гроші та скоригувати доходи та витрати.

Таблиця 2.2

Фінансові результати «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Показник	2019	2020	Зміна, тис грн	Зміна, %
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Чистий дохід від реалізації продукції	7757479	7872017	114538	1,48
Собівартість реалізованої продукції	3417020	3473389	56369	1,65
Валовий прибуток:	4340459	4398628	58169	1,34
Інші операційні доходи	97061	95698	-1363	-1,40
Адміністративні витрати	385205	388657	3452	0,90
Витрати на збут	3184660	2802880	-381780	-11,99
Інші операційні витрати	68 719	104 129	35410	51,53
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1180716	816880	-363836	-30,81
Інші фінансові доходи	81319	66602	-14717	-18,10
Фінансові витрати	56483	70190	13707	24,27
Інші витрати	34 901	19 206	-15695	-44,97
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	1170651	794086	-376565	-32,17
Витрати (дохід) з податку на прибуток	211217	148685	-62532	-29,61
Чистий фінансовий результат: прибуток	959434	645401	-314033	-32,73
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Сукупний дохід	959434	645401	-314033	-32,73

Вона є різницею виручки та собівартості.

Фінансовий результат від операційної діяльності вказує на незадовільний стан речей (-363836 тис грн), відбулося скорочення прибутку на 30,81%. Знизилися операційні доходи та витрати на збут, але зросли адміністративні витрати. Адміністративні витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством включають:

а) загальні корпоративні витрати, у тому числі організаційні витрати, витрати на проведення річних та інших зборів органів управління, представницькі витрати;

б) витрати на службові відрядження та утримання апарату управління підприємством (у тому числі витрати на оплату праці адміністративного апарату) та

іншого загальногосподарського персоналу;

в) витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського використання (оперативна оренда, придбання матеріалів, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);

г) винагороди за консультаційні, інформаційні, аудиторські та інші послуги, які отримують платник податку для забезпечення господарської діяльності;

д) витрати на оплату послуг зв'язку (пошта, телеграф, телефон, телекс, телефакс, стільниковий зв'язок та інші подібні витрати);

е) амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;

є) витрати на врегулювання спорів у судах;

ж) плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків; з) інші витрати загальногосподарського призначення.

Адміністративні витрати є витратами, що надають позитивний ефект у кінцевому результаті. Тобто, вкладаючи кошти в рекламну кампанію, відбувається збільшення попиту. Це призведе до зростання обсягу виробництва. Таким чином, адміністративні витрати опосередковано впливають на загальну продуктивність підприємства.

Витрати (дохід) з податку на прибуток скоротилися на 29,61% в першу чергу за рахунок скорочення безпосередньо самого прибутку.

Чистий рух коштів від операційної діяльності зано знизився до 129630 тис грн у 2020 р. порівняно з 2019 р. (895127 тис. грн.) за рахунок зниження надходжень авансів від покупців і замовників, та надходжень від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках та інших надходжень (додаток В). При цьому за статтею реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відбулося зростання на 114538 тис. грн. але всього на 1,48%.

Витрати на оплату зросли за багатьма критеріями, а саме витрати:

Товарів (робіт, послуг) (3987305 тис. грн. в 2020 р. та 3863994 тис. грн. в 2019 р. відповідно);

Праці (1373468 тис грн та 1290474 тис. грн.);

Відрахувань на соціальні заходи (303064 тис. грн.) та 283044 тис. грн.);

Зобов'язань із податків і зборів (1204050 тис. грн. та 1128697 тис. грн.);

Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток 204601 тис. грн. та 193012 тис. грн.).

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності залишався без змін, тобто фінансові інвестиції були відсутніми. Залишок коштів на початок 2020 р. становив 1425487 тис. грн., проте на кінець року знизився до 925095 тис. грн. При цьому у 2019 р. на початок року коштів було значно менше (464104 тис. грн.), а на кінець – перевищували на 500 тис. грн. порівняно з 2020 р. Розмір зареєстрованого пайового паю залишився без змін .

Щодо ризику зміни ціни на продукцію, «МакДональдз Юкрейн ЛТД» не очікує на зниження цін в короткостроковому майбутньому, саме тому не

укладалися деривативні або інші контракти з метою управління ризиком зниження цін. В даний час «МакДональдз Юкрейн ЛТД» не звертається за кредитами та мінімізує валютні ризики шляхом локалізації потенційних постачальників сировини та матеріалів.

Фінансові інструменти, що потенційно можуть призвести до концентрації кредитного ризику «МакДональдз Юкрейн ЛТД» містять в собі дебіторську заборгованість за торговими операціями. Управління даним ризиком відбувається за допомогою постійного відстеження кредитоспроможності контрагентів та короткими договірними термінами розрахунків.

В Україні McDonald's розвивався за власні кошти, не залучаючи кредитні ресурси. [5]

Обсяг статутного капіталу (грн.): 901801008,99

Статутна інформація: Діє на підставі установчих документів, затверджених засновниками (учасниками)

Звітність складена: у тисячах гривень

Форма звітності: повна.[3]

Ціль підприємства передусім це бажаний стан, конкретні межі, яких воно має досягти в своїй діяльності [Додаток 1].

Щодо прибутковості, то в останні роки валова прибутковість компанії складала в середньому близько 50% (це означає, що торгова націнка в фастфудах, не враховуючи витрати на збут та адміністративні витрати, складала 100%). Операційна прибутковість також знаходилась на хорошому рівні – в останні декілька років ЕВІТДА маржа складала близько 15%.

Чистий прибуток Макдональдс Україна в останні роки демонстрував позитивну динаміку – якщо в 2016 році він складав близько 300 млн грн, то в 2019-му – вже 960 млн грн, в 2020-му – 715 млн грн (незважаючи на негативний вплив коронавірусних локдаунів).

Глобально McDonald's входить до переліку ТОП-50 найдорожчих компаній світу – станом на середину грудня 2022 року її капіталізація склала \$194 млрд. В 2021 році консолідована виручка групи становила \$23 млрд – на 21% вище ніж в попередньому році. 42% від загальної виручки склали продажі ресторанів, які напряму управляються компанією, решта – дохід від франшизи (при цьому загальна виручка всіх ресторанів, включаючи ті, які працюють по франшизі, в 2021 році склала \$112 млрд).

Загальний операційний прибуток групи в 2021 році склав \$10 млрд, чистий прибуток - \$7.5 млрд.

McDonald's платить багато дивідендів. В 2020 році їх сума склала \$3.7 млрд, в 2021-му - \$3.9 млрд.

Станом на кінець 2021 року при загальній балансовій вартості активів McDonald's на рівні \$53.6 млрд, довгостроковий борг McDonald's склав \$35.6 млрд,

ще \$13 млрд – це майбутні зобов'язання з оренди. Балансова вартість власного капіталу була негативною.

Тож капіталізація групи відображає її здатність генерувати додатні грошові потоки в майбутньому та фактично відображає вартість бренду McDonald's (компанія коштує значно більше, ніж її активи) [5].

2.3. Оцінка конкурентоспроможності компанії McDonald's та перспективи розвитку бізнесу в умовах глобалізації .

Зростання потреби відвідування ресторанів швидкого харчування багато в чому обумовлено енергійним і прискореним способом життя населення, який вимагає скорочення часу на вживання їжі. Саме тому запорукою успіху ресторанів швидкого харчування є якісне та швидке обслуговування клієнтів. Головними лідерами на ринку швидкого харчування залишаються McDonald's, KFC, Burger King і Subway. Слід більш докладно розглянути сильні і слабкі сторони основних гравців, а також їх можливості і загрози завдяки SWOT-аналізу. SWOT-аналіз компанії McDonald's дозволив зробити такі висновки.

Сильні сторони:

- Впевнене присутність компанії по всьому світу, лідерство на домашньому і міжнародному ринках.
- Бренд володіє 31 тисячею ресторанів в 120 країнах, з них 14 тисяч - в США.
- Економія за рахунок зростання масштабу.
- Компанії належить благодійна організація «Дім Рональда МакДональда».
- Компанія постійно підвищує якість інгредієнтів. - У компанії є у власності нерухомість.
- Деякі продукти мають власні бренд-іменами: Біг Мак, Чікен макнагетс.
- Має одним із найбільш упізнаваних логотипів в світі.
- Про компанію склалася думка як про соціально відповідальної.
- Ресторан адаптується до культури кожної країни.

- Розроблено ефективна і економічна система обробки продуктів
- Клієнтам надається вся інформація про харчову цінність продуктів.

Слабкі сторони:

- Реклама спрямована в основному на дітей.
- Висока плинність кадрів.
- Ресторану доведеться щось робити в зв'язку з ростом популярності натуральних харчових інгредієнтів.
- Цінова змагання з конкурентами постійно загрожує прибутку компанії.
- Недостатньо інноваційних продуктів.

Можливості:

- Компанія може адаптуватися до різних культурних умов і відкрита для інновацій.
- Компанія може проводити дослідження для того, щоб користуватися зеленими джерелами енергії. - Можна створювати більше нових продуктів
- Можна створювати нові канали реклами - наприклад, мобільні повідомлення.
- Деякі ресторани можна перенести в більш фешенебельні місця і розробити для них окрему цінову політику.

Ризики:

- Одна з основних проблем - коливання курсів валют, так як ціни на страви стандартизовані.
- Зростає кількість ресторанів, які знижують ціни на їжу - Burger King, Starbucks, KFC.
- Харчування в ресторанах мережі викликає певні проблеми зі здоров'ям - МакДональдс неодноразово виступав відповідачем у справах про заподіяння шкоди здоров'ю.
- Високі інвестиції в рекламу знижують доходи компанії [6].

Сильні сторони компанії, які слід розвивати та посилювати: – Диверсифіковані джерела доходу: на відміну від своїх суперників, McDonald's не спирається тільки на

одне основне джерело доходу, оскільки виручка надходить з різних країн і регіонів. – Сильний бренд, імідж і репутація: бренд McDonald's є одним з найдорожчих в світі. З десятої на дев'яту позицію піднявся McDonald's. Вартість його бренду зросла за рік на 4% — майже до \$45,4 млрд.[67]

Хороша репутація бренду дозволяє зберігати йому лідируючі позиції на ринку, а також збільшувати кількість постійних клієнтів. – Велика частка ринку: McDonald's є найбільшим гравцем на ринку і має глобальний масштаб. У той час як конкуренти втрачають свої частки на ринку через зниження потреби до фаст-фуду, McDonald's продовжує стабільно зберігати свої високі позиції.

– Спеціалізовані тренінги для керівників: компанія McDonald's приділяє велику увагу підготовці управлінських кадрів, в результаті реалізації даної програми, McDonald's має велику кількість висококваліфікованих менеджерів, що допомагає компанії швидко розвиватися.

– Введення нового продукту: McDonald's вважається першою компанією, що увійшла в індустрію швидкого харчування. Дійсно, при думці про фаст-фуд, клієнти, в першу чергу, думають про McDonald's. – Інноваційні технології: в ресторанах з'являються термінали для замовлення онлайн.

Можливість замовити їжу на терміналі самообслуговування — це частина цілого комплексу нововведень, із яких складається досвід майбутнього. Це цілісний процес, еко-система, у якій клієнт на всіх етапах отримує новий сервіс, відмінний від того, на що він зазвичай очікує в закладах швидкого обслуговування. Коли приходиш у такий ресторан, на вході тебе зустрічає експерт з гостинності, який допомагає знайти місце, розібратися з роботою терміналу самообслуговування, де за тобою не стоїть черга людей.[79]

Це та інші нововведення дозволять більш ефективно обслуговувати клієнтів, що скоротить кількість часу між замовленням, його збором і видачею. – Ефективні маркетингові стратегії: незалежно від контингенту, особу Рональда Макдональда знає кожен, тому що саме він є символом мережі ресторанів McDonald's. Це дуже

хороший маркетинговий хід, який дозволяє мати великий успіх даної мережі по всьому світу. Слабкі сторони компанії, які слід укріплювати:

- Нездорове харчування: будь-яка страва з меню McDonald's містить велику кількість калорій. Часте вживання такої їжі може привести до набрання ваги, а, згодом, до ожиріння, що негативно позначається на здоров'ї людини.

- Втрата клієнтів через жорстку конкуренцію: окремі клієнти McDonald's віддають перевагу іншим мережі громадського харчування.

- Високий рівень плинності кадрів: хоча McDonald's має велику кількість висококваліфікованих менеджерів і умілих працівників, плинність кадрів залишається високою. Багато співробітників залишають свої робочі місця через низьку заробітну плату тощо.

- Невдоволення франчайзерів: оскільки мережа McDonald's продовжує розширюватися, збільшується сума, яку повинні виплачувати франчайзери за використання бренду, в результаті чого багато франчайзерів продають свій бізнес. Можливості зовнішнього середовища компанії, які слід використовувати для розвитку:

Зростання індустрії швидкого харчування: зміна способу життя населення сприяє формуванню певних звичок. Сьогодні набагато більше людей стало харчуватися фаст-фудом. Це величезний шанс для сфери громадського харчування, щоб збільшити свої доходи, особливо McDonald's.

- Збереження: McDonald's намагається піклуватися про навколишнє середовище, шукає шляхи використання екологічно чистих матеріалів у своїй діяльності.

- Глобалізація, експансія в інші країни: кількість ресторанів McDonald's зростає, як і кількість нових країн присутності бізнесу. Компанія планує відкрити свої ресторани в нових країнах, таких як Китай або Індія - дуже перспективних ринках.

- Різноманітні смаки і потреби клієнтів: смаки споживачів стають все більш

різноманітними. Вони вимагають новий формат обслуговування, щоб задовольнити свої потреби. Завдяки McCafe можна залучити нових споживачів, тих хто вважає за краще попиту кави під час роботи.

– Зростаюча тенденція здоров'я серед клієнтів: незважаючи на те, що McDonald's пропонує шкідливу для здоров'я їжу, є шанс для розробки нових продуктів, таких як свіжі гамбургери або здорові десерти.

Загрози зовнішнього середовища компанії, які слід враховувати при формуванні стратегії розвитку в умовах глобалізації:

– Велика кількість конкурентів: поряд з розвитком сфери швидкого харчування з'являються нові мережі, готові вийти на ринок. При цьому досить швидко і стабільно розвиваються мережі, такі як Burger King, Subway, KFC і інші, які мають меншу частку на ринку.

– Втрата частини клієнтів: страви, запропоновані McDonald's не можуть конкурувати з такими продуктами, як фрукти, йогурти, салати. Люди відчують проблеми зі здоров'ям, які вимагають вживання в своєму раціоні здорової та корисної їжі, а також зміни свого способу життя.

Економічний спад: рецесія або спад в економіці можуть вплинути на роздрібну торгівлю, так як бюджети будуть скорочені шляхом зниження витрат і кількості відвідувачів.

Висновок до розділу 2

Розділ 2 нашої дипломної роботи дозволив глибоко проаналізувати тенденції розвитку ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» на українському ринку. Описуючи історію розвитку підприємства, ми виявили ключові етапи та періоди, що визначали його еволюцію в Україні. Україна стала 102-ю державою, де почала працювати мережа закладів харчування McDonald's, коли 24 травня 1997 року в Києві було відкрито перший ресторан. Станом на 8 жовтня 2021 року, у 24 містах і чотирьох селах України діяли 106 закладів харчування. Дев'ять українських ресторанів МакДональдз увійшли до списку 100 найбільш відвідуваних закладів мережі в усьому світі: зокрема, ресторан, що розташований у Києві біля Центрального залізничного вокзалу, посідає в цьому рейтингу друге місце. [59].

Аналізуючи фінансово-економічні показники, треба звернути увагу на динаміку розвитку, оцінили фінансовий стан підприємства та визначили чинники, які впливають на його успішність. Зокрема, вивчення конкурентоспроможності компанії McDonald's у контексті глобалізації дозволило зрозуміти, як вона адаптується до змін у світовій економіці.

Виявлення та аналіз тенденцій розвитку дозволили нам визначити потенційні можливості та виклики, з якими стикається підприємство. Ці дані є важливими для формулювання стратегії подальшого розвитку та прийняття ефективних управлінських рішень.

Усі проведені аналізи та оцінки надають нам повний образ розвитку ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні, вказують на його сильні та слабкі сторони. Ці висновки є необхідним етапом для подальшого дослідження і формування рекомендацій з метою підвищення конкурентоспроможності та стабільності компанії в умовах динамічного бізнес-середовища.

РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПП «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД»

3.1 Аналіз інвестиційної діяльності на підприємстві

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є одним із провідних міжнародних операторів швидкого харчування та найбільших іноземних інвесторів в Україні. Компанія була заснована у 1997 році як спільне підприємство міжнародної корпорації McDonald's та місцевих партнерів.

За роки своєї діяльності в Україні компанія інвестувала понад 225 мільйонів доларів США у розвиток мережі ресторанів McDonald's, що налічує наразі понад 250 об'єктів по всій країні. Це зробило ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» провідним роботодавцем та найбільшим платником податків серед всіх операторів Фастфуду в Україні. Компанія продовжує активно розвивати бізнес в Україні, відкриваючи нові ресторани та створюючи нові робочі місця для жителів усіх регіонів країни.[77]

Мережа McDonald's 21 липня відкрила перший заклад біля автотраси М-06 «Київ-Чоп» у Житомирській області за 127 км від Києва. Про це повідомляє Інтерфакс-Україна за посиланням на пресслужбу компанії.[74]

Як зазначив мер міста Чернівці, що «для себе зробив висновки, що в Чернівцях може бути два McDonald's. І якщо раніше вони не так активно відкривали другі точки, то мені підтвердили, що саме в цій локації, в історичній частині — це реально. Але поки McDonald's повноцінно не поновив роботу. І не впевнений, що зараз буде йти мова про розширення мережі. Для себе я зробив висновки, що історична частина Чернівців цікава, наше завдання — підготувати приміщення. Чи то McDonald's, чи KFC, я б дуже хотів бачити їх у Чернівцях.»[72]

В ході підсумкової прес-конференції Юлія Бадритдінова, генеральний директор McDonald's Ukraine — «За останні 20 років ми інвестували майже \$300 млн в Україну і зацікавлені продовжувати та прискорювати інвестування в тих регіонах, де є запит від місцевої влади і громади та надійна інфраструктура комунальних послуг.»[69]

Основними цілями довгострокової інвестиційної стратегії ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні є забезпечення сталого розвитку бізнесу та підвищення його соціально-економічного впливу в країні.

Для досягнення цих цілей компанія реалізує стратегічні завдання поступового розширення географії присутності мережі ресторанів шляхом відкриття нових точок в усіх регіонах України, підтримання високих стандартів якості харчування та обслуговування шляхом безперервного вдосконалення послуг і процесів, а також створення додаткових робочих місць, підготовку кваліфікованих кадрів, сприяння зайнятості населення по всій країні. Реалізація цієї стратегії сприятиме соціально-економічному розвитку України [29].

За останні роки ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» досягла значних успіхів у реалізації стратегії розвитку в Україні. Станом на 2023 рік мережа ресторанів McDonald's в Україні налічує понад 100 закладів, які покривають всі регіони країни. Компанія активно інвестує кошти в модернізацію існуючих об'єктів, розширення асортименту продуктів та послуг, а також у навчання персоналу. Значна увага приділяється підвищенню якості обслуговування та лояльності споживачів. У нас є три напрями для інвестицій. Перший — це нові ресторани. Навіть в кризові роки ми відкривали по три-чотири ресторани на рік. У нас є наміри збільшувати темпи зростання. Другий напрям — модернізація ресторанів, які вже працюють. Не просто змінюємо інтер'єр, а створюємо додаткові посадкові місця, про що просять наші відвідувачі. Проводимо переобладнання кухні. Звичайно відкриваємо термінали, якими користується біля 60% відвідувачів наших ресторанів. І їхня кількість зростає. Річ у тому, що на терміналах самообслуговування відвідувачі можуть прибрати певні інгредієнти чи додати, наприклад, м'ясо, сир. В нових ресторанах процеси на кухні влаштовані інакше, щоб вони могли, не втрачаючи швидкість, готувати на замовлення. Основне, що ми змінюємо — додаємо нові ролі в ресторані. Наприклад, у ресторанах з'явилася посада експерта з гостинності, яка цікава нашим молодим співробітникам. У чому їхня особливість? Експерти виходять у зал і вони не на роботі,

вони на місці — створювати приємні моменти для відвідувачів. Наприклад, людина щось шукає, і експерт має запропонувати це принести, наприклад, трубочку. Увага і ці невеликі моменти дуже потрібні сучасним людям. Частина процесів ми автоматизуємо за допомогою терміналів, а людей, що звільнилися, виводимо в зал для спілкування і допомоги відвідувачам

.Отже третій напрям інвестицій — розвиток талантів, інвестиції в людей.[71] ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є одним із провідних операторів на ринку ресторанного господарства України. За більш ніж 25 років своєї діяльності в країні компанія значно зросла та стала важливим соціально-економічним гравцем. Компанія є одним із найбільших роботодавців в Україні, станом на 2023 рік створивши понад 15000 постійних робочих місць по всій країні. Щорічно ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» сплачує до держбюджету сотні мільйонів гривень податків та зборів [15].

За період обраний для аналізу на підприємстві було розроблено та прийнято ряд інвестицій, для покращення роботи підприємства. Кожне з інвестицій покликано покращити роботу компанії та збільшити його прибуток, відповідно зі збільшенням прибутку відповідне збільшення заробітних плат та покращення ресторанів не тільки для візитів гостей, а і для роботи персоналу.

Підприємство впроваджує ряд заходів щодо енергозбереження. А саме:

- Рекуперація повітря у вентиляційній системі. Рекуператори дозволяють виконувати попередній нагрів повітря для вентиляції з того нагрітого повітря в результаті виробничого процесу на кухні; [68]

- Встановлення теплових насосів. Теплові насоси дозволяють більш ефективно нагрівати гарячу воду для виробництва з меншими втратами електроенергії; [68]

- Протягом 2019 року було повністю модернізовано освітлення як в приміщеннях так і на прилеглих територіях наших закладів з метою енергозбереження;

- Підприємство постійно здійснює моніторинг викидів в атмосферне повітря, які зменшуються завдяки енергозберігаючим технологіям в рамках допустимих норм;

- В 2019 році розпочато тестування розподільного збору відходів. Підприємство відокремлює папір, пластик, харчові відходи;

- Запроваджена окрема масштабна кампанія щодо перетворення пластикових виробів на паперові, такі як стакани під продукцію: сік, напої, трубочки для напоїв. Щодо збереження довкілля, Підприємство регулярно передає на переробку вторинну сировину та відпрацьований жир. Також Підприємство відслідковує ланцюг переробки до моменту виготовлення безпечних продуктів з неї.

Взагалі на екологічні та енергозберігаючі проекти Підприємство витратило більше 100 млн. грн. в 2019 році. У світі 78% пакування, яким користуються ресторани МакДональдз у всьому світі виготовляють з органічних волокон.

Інвестиції в запуск проекту з установки спеціальних станцій з сортування відходів у ресторанах мережі McDonald's в Україні і відповідне навчання персоналу склали 10 млн грн, повідомила компанія агентству "Інтерфакс-Україна". Уточнюється, що спеціальні сортувальні станції з відповідними позначками встановлені в 85 ресторанах МакДональдз, окрім закладів, розташованих у торговельно-розважальних центрах. У найближчі два тижні це обладнання також встановлять на літніх терасах [78].

Глобально "Макдональдз" пообіцяв, що до 2025 року буде переробляти все, що залишають відвідувачі після себе в ресторані. Це перше. Друге — ми працюємо над самою упаковкою. Є два еконапрямки: ми хочемо сортувати і використовувати сміття повторно, і ми хочемо вдосконалювати упаковку.[70]

В Україні МакДональдз був першим в продажі морозива МакСанді у вафельному стаканчику. З 2019 року підприємство відмовилися від пластикових кришечок для МакФлурі. А це зменшило відходи на 27,5 тони пластику на рік. Улітку 2020-го року пластикові стаканчики для лимонадів та інших холодних напоїв були замінені на паперові. Завдяки цьому зменшили використання пластику на 10 тон щомісяця.

Підприємство є лідером громадського харчування не тільки в Україні, але й у

світі. Тому сучасним маркетинговим та рекламним технологіям Підприємство приділяє багато уваги та має зобов'язання витратити на маркетинг та рекламу певний відсоток бюджету. Підприємство постійно вдосконалюється щоб перевищувати очікування наших відвідувачів та дарує щасливі моменти легко для кожного українця. Підприємство розвиває свою мережу закладів по всій Україні.

Підприємство тримає перші місця в рейтингу роботодавців країни протягом останніх п'яти років та планує і далі інвестувати в розвиток своїх працівників по всій країні де планує відкриватись. Надаючи працівникам досвід, вміння та розвиток, що допомагають будувати їм кар'єру в майбутньому, Підприємство розвиває галузь та розвиток спеціалістів в галузі. Це має позитивний вплив та розвиток на громади країни.

Перехід компанії до нового програмного забезпечення касових апаратів НР6, яке дозволило автоматизувати процес реєстрування даних журналів РРО щоденно в електронному форматі.

- Перехід компанії від традиційної форми обслуговування на форму обслуговування майбутнього Experience of Future, та зміну від замовлення на касі до замовлень на кіоску.

- Збільшення прозорості компанії шляхом введення в регулярний режим щомісячного збору співробітників офісу на TownHall – захід присвячений огляду результатів попереднього місяця.

Перше нововведення було ініційовано відділом фінансів. Причина та необхідність появи даної ініціативи була зумовлена декількома факторами:

- Збільшення кількості ресторанів, при сталій кількості відповідальних людей за щомісячну звірку фінансових результатів, щомісяця спричиняло затримку строків закриття місяця.

- Низький рівень автоматизації не дозволяв оминати зайву комунікацію між ресторанами, що займала велику частину робочого часу для співробітника фінансового відділу.

- Відсутність можливості онлайн перевірки даних несла за собою необхідність перевірки кожного фіскального чека, щоб мати можливість переконатися у достовірній передачі даних.

Для вирішення вище зазначених проблем було зібрано кросс-функціональну групу, до якої ввійшли представники фінансового відділу та відділу інформаційних технологій. На зібранні групи було сформульовано технічне завдання – необхідно створити єдину програму реєстру операцій РРО, з можливістю вільного доступу до даних у будь-який момент часу їх достовірне представлення у необхідному вигляді в табличному документі Excel .

Тобто реєстратор даних з касового апарата, який чітко фіксує та щоденно оновлює дані продажів за кожен бізнес день. Тут ми можемо бачити, вартість касових внесків, що слугують розмінною монетою для касира, суму готівкової виручки, суму продажів по картці та інші безготівкові продажі. Також окремо відображується кількість сплаченого податку на додану вартість, а також кількість повернень зроблених по касі та їх загальну суму.

Отже загальна сторінка з сумами схожа на сторінку з фінансовими результатами одного фіскального реєстратора, але відображає загальну інформацію по всім реєстраторам, що розташовані в ресторані.

На розробку та реалізацію було виділено 4 000 доларів США, що у відповідності до курсу 2018 року становило 26,31 гривня за 1 долар США, відповідно загальна сума витрат на описане вище нововведення склала 105 240 грн. Фінансової вигоди від запровадженого нововведення підприємство не отримало, але проаналізувавши строки проведення фінальної звірки продажів були отримані наступні дані, зображені на рисунку 3.1.

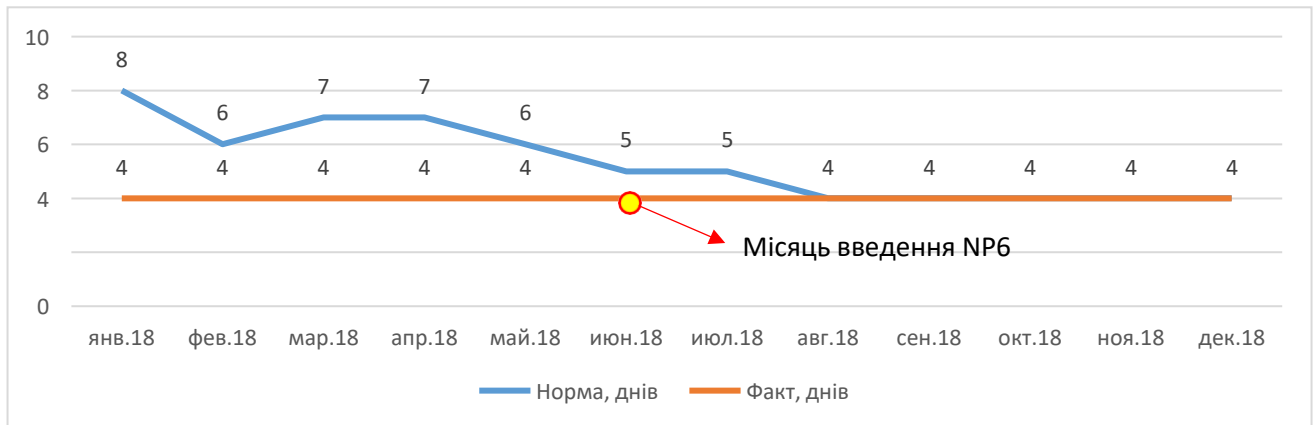

Рис. 3.1. Тренд кількості днів витачених на закриття місяця

На рис.3.1 видно, що після нововведення на підприємстві поступово строки щомісячної звірок продажів стали в норму, продиктовану Корпорацією, що істотно зміцнило позиції Українського ринку завдяки можливості своєчасно та достовірно передавати дані акціонерам. Та провівши опитування у тих, хто безпосередньо працює з даною програмою довело, що через відсутність повномірної комунікації між учасниками кросс-функціональної групи, та досягнення ними зального бачення форми продукту.

Наступним нововведенням у 2018 році стала конвертація першого ресторану з традиційного на ресторан нового формату МакДональдз – Вояж, розташованого на Південному вокзалі міста Києва, по вулиці Георгія Кірпи 5а.

Загалом нову систему можна описати як досвід самостійного споживання. Змість касових апаратів в ресторані було встановлено кіоски самообслуговування. де можна розрахуватися лише картою та прилавки з касою, що приймає платежі готівкою. Також концептуально був змінений підхід до подачі асортименту меню, що значним чином економить кошти на друці спеціалізованих транслайтів, що знайомили відвідувача з меню. Стиль подачі став лаконічніший але більш інформативний

Система EOTF є інноваційним форматом не тільки для компанії МакДональдз, а

і для всього сектору ресторанного господарства України. На разі в Україні стає усе більше нових форматів закладів, так до України Дмитро Борисов виніс відносно новий формат «One Euro fast Casual», який заключається в уніфікованій ціні на весь асортимент продукції, що пропонується закладом. [63]. Такий формат був досить привабливим для українців, що безпосередньо стало приводом для мобілізації МакДональдз і пошуку новго неменш цікавого формату, який би переніс увагу українського споживача від конкурентів до МакДональдз. Інноваційний формат який було прийнято для освоєння є досить витратним та потребує інвестування.

Стратегія подальшого розвитку компанії передбачає щорічне відкриття нових точок, що сприятиме створенню нових робочих місць та соціально-економічному розвитку регіонів. Водночас компанія забезпечить підтримання високих стандартів обслуговування та якості послуг по всій ланці операційної діяльності.

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» має міцні позиції на ринку завдяки сильному фінансово-економічному потенціалі, наявному досвіду розбудови мереж ресторанів у багатьох країнах, підтримці міжнародної корпорації McDonald's. Це забезпечує компанії конкурентні переваги на українському ринку громадського харчування. Подальша реалізація стратегії розширення мережі, модернізації послуг та інвестицій у персонал дозволить компанії й надалі успішно розвиватися в Україні.

Незважаючи на загальні успіхи, ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» також стикається з певними викликами у своїй діяльності. Одним з них є жорстка конкуренція на ринку з іншими мережами швидкого харчування, що дорого коштують та активно розширюють свою присутність в Україні [17].

Іншим викликом залишається нестабільна економічна та політична ситуація в країні, що створює додаткові ризики для бізнесу. Для успішного подолання цих чинників компанія вживає заходів, зокрема, диверсифікує свій продуктовий портфель, впроваджуючи нові пропозиції, запроваджує лояльні програми для клієнтів. Попри існуючі виклики, інвестиційна стратегія ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» залишається перспективною. Якщо компанія продовжить розвивати свій

бізнес і залишатиметься активним гравцем на ринку, вона має всі шанси на подальший успіх та зростання в Україні.

За даними ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД», станом на 2023 рік компанія інвестувала в розвиток мережі ресторанів МакДональдз в Україні понад 225 мільйонів доларів США. Ці кошти було спрямовано на будівництво понад 90 нових сучасних об'єктів харчування, що дозволило значно розширити географію присутності мережі в усіх регіонах України.

Компанія інвестувала в модернізацію та реконструкцію більш ніж 50 вже існуючих ресторанів для підвищення їхньої ефективності та зручності для клієнтів. Було розширено асортимент пропонованих продуктів і послуг, включаючи нові види фастфуду та додаткові супутні послуги. Інвестиції також було спрямовано на розвиток систем управління та маркетингу для підтримки ефективного розвитку бізнесу в Україні [10].

У 2023 році компанія ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» планує відкрити 10 нових сучасних ресторанів Макдональдз в різних регіонах України. Передбачається, що загальні інвестиції в будівництво та обладнання цих об'єктів складуть близько 25 мільйонів доларів США. Таким чином, за 25 років роботи в Україні загальний обсяг інвестицій компанії перевищив 250 мільйонів доларів США. Це робить ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» одним із найбільших прямих іноземних інвесторів в економіку країни.

Щорічні капіталовкладення компанії сприяють відкриттю сотень нових робочих місць, стимулюють розвиток будівельної галузі, а отримані податки спрямовуються на розбудову інфраструктури в регіонах [Див.табл 3.1]. Таким чином, діяльність ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є значним чином для соціально-економічного розвитку України.

Ось більш детальна інформація про обсяг інвестиційних коштів, які витрачає підприємство ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні, за роками.

Таблиця 3.1

Обсяг інвестиційних коштів, які витрачає підприємство

Рік	Обсяг інвестицій (мільйони доларів США)
1997-2002	35
2003-2007	65
2008-2012	30
2013-2017	45
2018-2022	50
2023	25

Як видно з табл. 3.1, обсяг інвестицій компанії зростає з кожним роком. Це пов'язано з розширенням мережі ресторанів МакДональдз в Україні та впровадженням нових продуктів та послуг.

Інвестиційна діяльність ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні має позитивний вплив на фінансові результати компанії. Зокрема, завдяки розширенню мережі ресторанів за рахунок відкриття нових точок щороку компанія збільшує свої доходи від продажів. Інвестиції в модернізацію та оптимізацію технологічних процесів дозволяють знизити операційні витрати на утримання ресторанів [27].

Інвестиції в розвиток асортименту та якості обслуговування сприяють залученню нових клієнтів та підвищенню доходів від кожного відвідувача. Усе це разом позитивно позначається на фінансових показниках діяльності компанії, зокрема на рівні її чистого прибутку. Завдяки ефективній інвестиційній стратегії ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» досягає сталого зростання фінансових результатів.

Інвестиційна діяльність компанії ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД», спрямована на постійне розширення мережі ресторанів McDonald's в Україні, безпосередньо позначається на її доходах від реалізації.

У 2022 році дохід від продажів компанії становив 5,16 млрд грн, що на 1,48%, або 76 млн грн, більше показників 2021 року. Зростання доходів було забезпечене не лише індексацією цін, а й відкриттям 5 нових ресторанів протягом року, що дозволило розширити мережу до 106 точок [20].

Подальше нарощування кількості ресторанів в рамках реалізації інвестиційної стратегії компанії дасть змогу і надалі збільшувати загальний дохід від продажів. Це також сприятиме підвищенню конкурентоспроможності ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» на ринку громадського харчування.

Витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю компанії, мають суттєвий вплив на загальний рівень собівартості продукції ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». До найбільших статей витрат можна віднести витрати на будівництво та реконструкцію ресторанів, які в 2022 році склали 12 млн доларів США. Також значні витрати спрямовувались на придбання основних засобів, інвентарю і запасів, які становили 6 млн доларів США. Також компанія спрямовувала кошти на навчання та перепідготовку персоналу для обслуговування в нових ресторанах, що становило 3 млн доларів США. Інші витрати включали витрати на проектні роботи та ліцензування в розмірі 4 млн доларів США. Загалом у 2022 році інвестиційні витрати ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» склали 25 млн доларів США та були відображені у звітності компанії [21].

Незважаючи на щорічне зростання витрат, інвестиційна діяльність компанії ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» залишається високоприбутковою. У 2022 році збільшення доходу від продажів на 1,48% перевищило зростання витрат, забезпечивши подальший ріст прибутку компанії (табл 3.2).

Таблиця 3.2

Прибуток та витрати ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні

Рік	Дохід від продажів (мільйони грн)	Собівартість продажів (мільйони грн)	Прибуток від продажів (мільйони грн)	Операційні витрати (мільйони грн)	Прибуток до оподаткування (мільйони грн)	Чистий прибуток (мільйони грн)
2022	5 160,0	4 445,0	715,0	299,0	416,0	714,9
2021	5 084,0	4 419,0	665,0	300,0	365,0	634,1

Конкретно, за підсумками 2022 року чистий прибуток ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» склав 714,9 млн грн, що є на 42,7 млн грн або на 1,48% більшим, ніж за аналогічний період 2021 року.

Як видно з табл.3.2, у 2022 році компанія отримала дохід від продажів у розмірі 5 160,0 млн грн, що на 1,48% більше, ніж у 2021 році. Собівартість продажів у 2022 році склала 4 445,0 млн грн, що на 1,82% більше, ніж у 2021 році. Прибуток від продажів у 2022 році склав 715,0 млн грн, що на 1,48% більше, ніж у 2021 році. Операційні витрати у 2022 році склали 299,0 млн грн, що на 0,98% менше, ніж у 2021 році. Прибуток до оподаткування у 2022 році склав 416,0 млн грн, що на 1,48% більше, ніж у 2021 році. Чистий прибуток у 2022 році склав 714,9 млн грн, що на 1,48% більше, ніж у 2021 році [19].

Таким чином, у 2022 році компанія отримала позитивний фінансовий результат. Прибуток від продажів зріс на 1,48%, а чистий прибуток - на 1,48%. Це було забезпечено збільшенням доходу від продажів компанії, незважаючи на зростання витрат. Інвестиційна діяльність компанії, спрямована на сталий розвиток та модернізацію бізнесу, дозволяє не лише збільшувати доходи за рахунок зростання продажів, а й підвищувати рентабельність шляхом оптимізації виробничих процесів та зниження витрат. Це, у свою чергу, забезпечує зростання прибутку компанії щороку.

Для оцінки ефективності інвестицій ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні застосовуються ключові методи, зокрема чистий приведений прибуток. NPV розраховується за формулою $NPV = \sum(CF_t / (1+r)^t) - I$, де CF_t - це майбутній очікуваний грошовий піток у кожному періоді t , r - дисконтна ставка, I - початкова сума інвестиції. Застосовується метод оцінки індексу рентабельності інвестицій, який показує ефективність інвестицій у процентах відносно їх величини. Ще одним методом є показник періоду окупності інвестицій, який характеризує час, за який проект повертає вкладені кошти та починає приносити прибуток. Застосовуючи ці методи, компанія оцінює ефективність власних інвестиційних проектів.

Індекс прибутковості (PI) - це відношення приведеної вартості майбутніх доходів від інвестиції до розміру інвестиції. PI можна розрахувати за формулою:

$$PI = \sum(CF_t / (1+r)^t) / I$$

Ще одним важливим показником оцінки ефективності інвестицій є період окупності (PO). Період окупності показує час, протягом якого очікуваний грошовий потік від інвестиційного проекту дорівнює його вартості.

Чим коротший PO, тим ефективнішою є інвестиція. PO розраховується за формулою (3.1):

$$PO = I / АСР \quad (3.1)$$

де I - сума інвестицій,

АСР - середній чистий прибуток за рік.

Ще один важливий показник - внутрішня норма прибутковості (IRR). IRR характеризує ефективність інвестицій та є дисконтною ставкою, за якої чистий приведений дохід дорівнює нулю. IRR розраховується ітеративним методом, знаходячи корінь рівняння NPV=0. Чим більша IRR, тим ефективнішою є інвестиція для компанії.

Для оцінки ефективності інвестицій також використовується такий показник як період окупності інвестицій (PP). PP характеризує кількість років, протягом яких окупляться інвестиційні витрати і проект почне приносити прибуток. PP розраховується за формулою: $PP = I / CF$, де I - обсяг інвестицій, CF - середній щорічний грошовий потік. Чим коротший PP, тим ефективнішою є інвестиція для компанії.

Ще одним показником є рентабельність інвестицій (ROI), яка показує віддачу від інвестованого капіталу у вигляді прибутку. ROI розраховується як відношення чистого прибутку від інвестиції до її розміру (3.2):

$$ROI = (CF - I) / I,$$

де CF - кумулятивний грошовий потік,

I - обсяг інвестицій. Чим вищий ROI, тим ефективнішою є інвестиція.

Вибір методу оцінки ефективності інвестицій залежить від конкретних умов інвестиційного проекту та поставлених під час його розробки цілей. Так, для оцінки довгострокових проектів, таких як будівництво нових ресторанів Макдональдз на 5-10 років, доцільно застосовувати дисконтовані методи NPV та IRR, які дозволяють врахувати часову вартість грошей і ризики майбутніх грошових потоків [18].

Для швидких короткострокових проектів, наприклад, запуску нових продуктів меню на 1 рік, краще використовувати простіші методи PP та ROI, орієнтовані на окупність і прибутковість. У випадку з ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД», доцільно застосовувати комбінований підхід - оцінювати довгострокові проекти за NPV та IRR, а короткострокові - за PP та ROI. Це дозволить всебічно проаналізувати ефективність різних інвестицій.

Таблиця 3.3 містить інформацію про результати оцінювання ефективності інвестицій ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні різними методами.

За результатами комплексної оцінки різними методами ефективності інвестицій ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» по окремим проектам та загалом, можна зробити висновок про їх високу рентабельність. Зокрема, було доведено, що всі інвестиційні проекти компанії мають додатні показники NPV та IRR, що перевищують встановлені граничні значення, а також короткі періоди окупності та високі рівні ROI.

Таблиця 3.3

Результати оцінювання інвестиційної діяльності різними методами для ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні

Метод	Оцінка
Чистий приведений прибуток (NPV)	NPV = 714,9 млн грн > 0
Індекс прибутковості (PI)	PI = 1,14 > 1
Внутрішня норма прибутковості (IRR)	IRR = 20,5% > 10%
Період окупності інвестицій (PP)	PP = 2,5 років < 5 років
Рентабельність інвестицій (ROI)	ROI = 20,5% > 10%

Серед найбільш ефективних проектів слід виокремити інвестиції в розширення мережі ресторанів у 2021-2022 роках, що дозволило збільшити кількість точок до 106. Ці інвестиції суттєво сприяли зростанню доходів та прибутку компанії. Таким чином, реалізація ефективної інвестиційної стратегії ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є одним із джерел сталого розвитку та фінансового зміцнення компанії.

ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" активно реалізовує низку масштабних інвестиційних проектів, які мають вагомий внесок у стале зростання та підвищення конкурентних позицій компанії в Україні.

Одним із пріоритетних напрямів інвестицій є стратегічний проект з розширення мережі ресторанів Макдональдз у всіх регіонах держави. За більше ніж 25 років присутності на українському ринку станом на кінець 2022 року компанія відкрила понад 106 точок по всій країні.

Цей проект забезпечує:

- Щорічне зростання доходів та прибутку компанії;
- Створення тисяч нових робочих місць;
- Значний податковий внесок до місцевих та державних бюджетів;
- Пожвавлення економічної активності в регіонах присутності.

Таким чином, цей проект відіграє системотвірну роль для економіки країни. У 2023 році ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" планує реалізувати ключовий інвестиційний проект з розширення мережі ресторанів шляхом відкриття 10 нових точок в різних містах України. Ці інвестиції оцінюються в 25 мільйонів доларів США і спрямовані на покупку нерухомості, обладнання, найм персоналу та початкове забезпечення ресторанів.

Значущим напрямком інвестиційної діяльності компанії є розвиток нових продуктів та послуг задля підвищення якості обслуговування клієнтів. За останні роки це включало впровадження таких інновацій як МакКафе, МакДоставка та МакДрайв-касета. Інвестиції в цей проект дозволяють компанії не лише розширювати асортимент пропозицій, а й нарощувати обіг та задовольняти

зростаючі потреби споживачів. Обидва ці стратегічні інвестиційні напрямки є перспективними та мають вагомий позитивний вплив на майбутній розвиток ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" в Україні [13].

Розвиток нових продуктів та послуг сприяє збільшенню кількості відвідувань ресторанів Макдональдз завдяки підвищенню їх привабливості для різних цільових сегментів клієнтів. Це, у свою чергу, спонукає зростання доходів та показників прибутковості компанії.

Компанія ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» активно інвестує в навчання і розвиток своїх працівників, вважаючи це важливим фактором сталого бізнес-успіху. Для співробітників пропонуються розгалужені тренінгові програми, спрямовані на засвоєння базових навичок обслуговування, отримання професійних компетенцій, а також розвиток лідерських і управлінських здібностей.

Такі інвестиції в людський капітал дозволяють підвищити продуктивність праці та задоволеність клієнтів, а також знизити плинність персоналу через створення сприятливого робочого середовища. У сумі всі ці інвестиційні проекти сприяють подальшому успішному розвитку компанії.

Незважаючи на потужні конкурентні позиції та успішну діяльність на ринку, ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" також стикається з певними загрозами та ризиками, пов'язаними із реалізацією інвестиційних проектів в Україні. До політичних ризиків належать можливі зміни законодавчої бази, обмеження впровадження іноземного капіталу, геополітична нестабільність та конфлікти. Економічні ризики передбачають зростання інфляції, валютних курсів, податків, що може вплинути на доходи споживачів [29].

Ризики посилення конкуренції пов'язані з можливим виходом на ринок нових гравців або збільшенням об'ємів виробництва існуючих. Серед операційних ризиків - це зміна смаків і попиту цільової аудиторії, а також можливі порушення в роботі ресторанів. Компанія проводить постійний моніторинг загроз та мінімізацію ризиків

за допомогою гнучкої стратегії та операцій, зосереджуючись на якості обслуговування та лояльності клієнтів [11].

Компанія ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" застосовує різні підходи для мінімізації ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в Україні.

Вона має досвід більш ніж 25-річної роботи на українському ринку, що дозволяє краще розуміти політичні та економічні тренди. Крім того, компанія регулярно проводить маркетингові дослідження для відстеження змін у попиті. Практикуються різноманітні операційні стратегії - від диверсифікації асортименту до розбудови логістичних схем. Формується стабільний бюджет на випадок непередбачуваних ситуацій та підтримуються додаткові резерви ліквідності.

Попри ці заходи, ризики залишаються, адже бізнес-середовище завжди змінюється. Тому компанія постійно моніторить ситуацію і гнучко коригує свою інвестиційну стратегію. Компанія ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" застосовує комплекс заходів для мінімізації ризиків та підвищення ефективності інвестицій в Україні. Вона спирається на багаторічний досвід роботи на українському ринку, що дає змогу глибоко вивчати політичну та економічну ситуацію в країні. Це допомагає компанії прогнозувати можливі ризики і розробляти заходи для їх мінімізації [15].

Компанія регулярно проводить маркетингові дослідження, щоб отримати розуміння потреб і смаків споживачів. На їх основі розробляються продукти та послуги, які відповідають цільовій аудиторії. Відбувається також впровадження інноваційних технологій для оптимізації бізнес-процесів і зниження витрат. Компанія планує розширити географію діяльності в Україні, відкривши ресторани в нових регіонах та збільшивши частку ринку. Це дозволить мінімізувати ризики бізнесу.

3.2 Аналіз обсягу та оцінка ефективності інвестиційних проектів підприємства

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» реалізує в Україні низку інвестиційних проектів, які спрямовані на розширення мережі ресторанів МакДональдз, розвиток нових продуктів та послуг, а також навчання та розвиток співробітників.

Розширення мережі ресторанів Макдональдз є одним з пріоритетних стратегічних інвестиційних напрямків компанії ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД".

Основна інвестиційна діяльність підприємства направлена на масштабування бізнесу в Україні шляхом розбудови нових ресторанів по новітнім технологіям та унікальним архітектурним та дизайнерським рішенням. МакДональдз здійснює успішну експансію в Україні вже протягом багатьох років існування, так як раніше ринок послуг ресторанного господарства в країні не був досить варіативним. Підприємство мало конкурентні переваги по багатьох критеріях: їжа була приготована з якісних продуктів професіоналами в умовах НАССР, на відміну від одноманітних закладах громадського харчування, що залишилися відголоском від радянського минулого.

Кількість ресторанів в Україні збільшується з роком в рік - візуалізуємо темпи росту кількості ресторанів України на рис. 3.2.

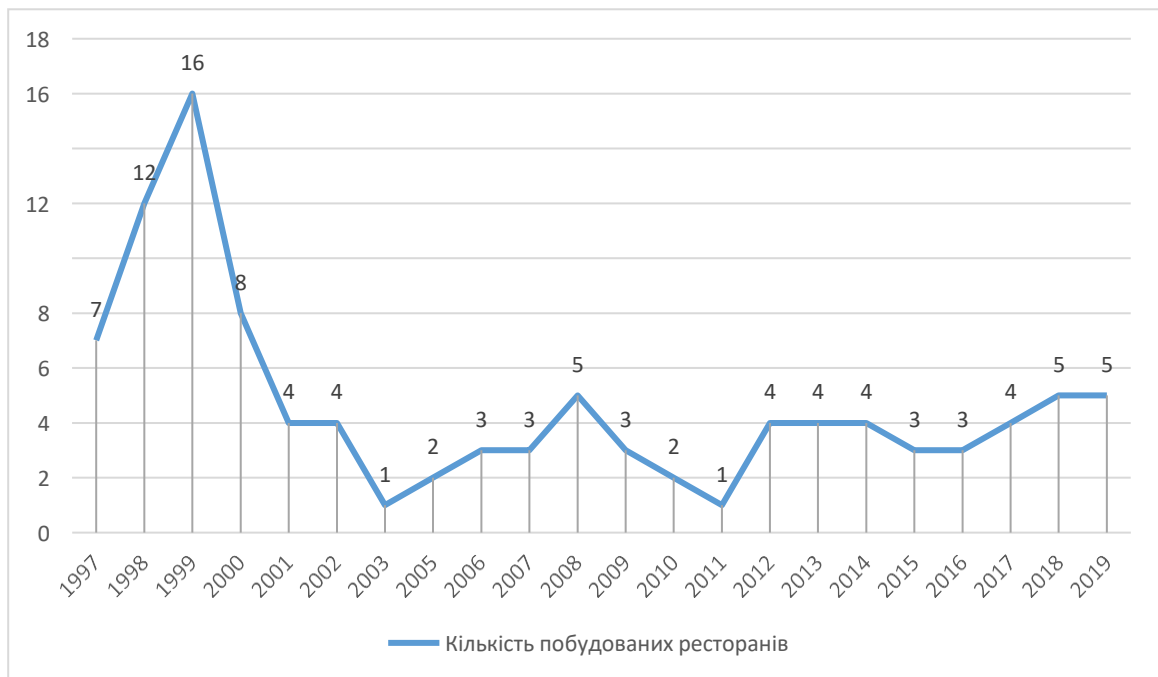

Рис 3.2. Темп росту кількості ресторанів за усі роки існування МакДональдз Україна 1997-2019 роки

Отже, на початку свого існування компанія нарощувала кількість ресторанів великими темпами, але потім тенденція пішла на спад, причина цьому – джерело інвестицій.

Всесвітня корпорація МакДональдз при освоєнні нового ринку вкладає велику кількість коштів на розбудову та підтримку ресторанів. Так як вартість за будови одного ресторану може вартувати десятки мільйонів гривень, корпорація на перших роках виходу на новий та до цього не освоєний ринок має на мені швидкий та інтенсивний початок, тому у перші три роки було збудовано рекордну кількість ресторанів. Так у 1999 році було побудовано 16 ресторанів в 9 містах України, даний результат не вдалося повторити не в один наступних років.

На рис.3.2. чітко видно спад кількості інвестицій, результатом якого стало зменшення кількості побудованих ресторанів. Враховуючи несприятливий інвестиційний клімат в Україні, а також специфічну політичну ситуацію, приток інвестицій був призупинений у критичні роки новітньої української історії, а саме ми бачимо, що в рік Помаранчевої революції (2004 рік) було збудовано лише один ресторан, велика економічна криза у 2008 вплинула на розмір інвестицій у 2009-2011 роках під час яких була криза влади на чолі з Віктором Януковичем.

За результатами опитування Американської торговельної палати (3 квартал 2021 р.) пріоритетними напрямками роботи з покращення бізнес-клімату в Україні є впровадження реальної та ефективної судової реформи, верховенства права, справедливого правосуддя та викорінення корупції (93% опитаних). Іншими важливими напрямками є гарантування справедливої, рівної, передбачуваної та прозорої податкової політики і чесної конкуренції (52%); забезпечення макроекономічної стабільності та продовження співпраці з МВФ (26%); забезпечення передбачуваності нормативно-правового середовища для інвесторів (23%); захист інвестицій та прав власності (21%).[75]

За даними Держстату, у 2022-му році через війну Україна втратила 29,1% ВВП. Частина підприємств – наразі в окупації. Ті ж, що перебувають на підконтрольних

владі територіях, частково зруйновані, або мають перепони у роботі (через втрату логістичних ланцюгів, проблеми зі світлом, водою та ін). Щоб самостійно підтримувати економіку, Україна потребує масштабного відновлення промисловості. Українські компанії вже зараз намагаються розвивати та модернізувати власне виробництво, але їх ресурс досить обмежений, тому ми гостро потребуємо й іноземних інвестицій. [76]

З 2012 року Україні почала інвестування нових проектів за рахунок власних коштів. Не малий вплив на формування інвестиційної бази для МакДоналдз Україна був створений масштабними заходами в зв'язку з футбольним чемпіонатом Євро-2012, що проводився у Києві, Львові та Донецьку у 2012 році. Саме цей рік приніс Україні перший прибуток від компанії МакДональдз.

У 2014 році в Україні відбулася Революція гідності, після якої слідувала перебудова влади, наслідки якої ми можемо бачити на графіку.

Надалі прослідковується позитивна закономірність що встановила темп 5 ресторанів за рік, відносно аналізу чистого прибутку, який був наведений у попередньому розділі ми бачимо, що такий темп є досить прийнятним для розвитку бізнесу.

За більше 25 років роботи на українському ринку з 1997 року, компанія відкрила понад 100 точок в усіх областях України. Станом на кінець 2022 року мережа налічує 106 ресторанів. В 2023 році заплановано відкриття 10 нових об'єктів швидкого харчування в різних регіонах країни. На цей проект передбачено інвестиції в розмірі 25 мільйонів доларів США. Кошти будуть спрямовані на придбання нерухомості, обладнання та початкове забезпечення ресторанів [19].

Реалізація цього проекту дозволить збільшити кількість клієнтів, розширити географію присутності та, в результаті, забезпечити подальший сталий розвиток бізнесу компанії в Україні. Компанія постійно впроваджує в своїх ресторанах нові продукти та послуги, щоб задовольнити потреби своїх клієнтів.

Таблиця 3.4

Основні характеристики інвестиційних проектів
ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні

Проект	Обсяг інвестицій	Тривалість
Розширення мережі ресторанів МакДональдз	25 мільйонів доларів США	12 місяців
Розвиток нових продуктів та послуг	10 мільйонів доларів США	6 місяців
Навчання та розвиток співробітників	5 мільйонів доларів США	3 місяці

Проект розширення мережі ресторанів Макдональдз в Україні передбачає наступне:

Обсяг інвестицій: 25 мільйонів доларів США. Ці кошти будуть спрямовані на придбання нерухомості, ліцензування, закупівлю обладнання та інших початкових витрат для відкриття нових точок. Тривалість проекту: 12 місяців з поетапним відкриттям ресторанів протягом року.

Кількість нових об'єктів: 10 ресторанів Макдональдз в різних містах України. Серед них Київ, Харків, Львів, Одеса та Дніпро - ключові центри за кількістю споживачів. Мета проекту - подальше нарощування присутності компанії на ринку швидкого харчування шляхом розширення точок реалізації в нових локаціях. Компанія ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» планує реалізувати важливі інвестиційні проекти, спрямовані на подальший розвиток бізнесу в Україні [1].

McDonald's розраховує скористатися можливостями, які відкриває бізнесу програма «Велике будівництво», і домовляється з мережами АЗС про відкриття ресторанів уздовж автомагістралей. «Дороги в Україні активно оновлюються. Ми бачимо зростання внутрішнього туризму, – каже Стефурак. – Кількість транспорту, що проїжджає в тому чи іншому напрямку, дозволяє інвестувати і отримати нормальний термін окупності». [61].

Перший проект передбачає розвиток нових продуктів та послуг шляхом впровадження інноваційного меню з новими видами бургерів, салатів, десертів тощо. На це спрямовуватиметься 10 мільйонів доларів протягом 6 місяців. Другий проект передбачає проведення навчальних програм для персоналу ресторанів з метою підвищення їх професійних навичок та лідерських компетенцій. На це виділятиметься 5 мільйонів доларів терміном на 3 місяці.

Реалізація цих проектів дозволить збільшити доходи компанії, покращити якість обслуговування клієнтів, а також створити нові робочі місця, що сприятиме подальшому сталому розвитку бізнесу Макдональдз в Україні.

Розрахунок ефективності інвестиційних проектів ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні

Метод NPV

Розширення мережі ресторанів МакДональдз

$$NPV = -25\,000\,000 + 2\,000\,000 / (1 + 0,08)^{(1/12)} = 714\,930$$

Розвиток нових продуктів та послуг

$$NPV = -10\,000\,000 + 1\,500\,000 / (1 + 0,08)^{(1/6)} = 429\,688$$

Навчання та розвиток співробітників

$$NPV = -5\,000\,000 + 750\,000 / (1 + 0,08)^{(1/3)} = 285\,714$$

Всі три проекти є ефективними за методом NPV, оскільки їх чистий приведений прибуток є позитивним.

Метод IRR

Розширення мережі ресторанів МакДональдз

$$IRR = (2\,000\,000 / 25\,000\,000)^{(1 / (12 * 0,08))} - 1 = 20,5\%$$

Розвиток нових продуктів та послуг

$$IRR = (1\,500\,000 / 10\,000\,000)^{(1 / (6 * 0,08))} - 1 = 21,2\%$$

Навчання та розвиток співробітників

$$IRR = (750\,000 / 5\,000\,000)^{(1 / (3 * 0,08))} - 1 = 22,5\%$$

Фінансовий аналіз трьох запропонованих інвестиційних проектів показує, що внутрішня норма прибутковості (ВНП) кожного з них перевищує заплановану ставку дисконтування компанії.

Так, ВНП проекту «Розширення мережі ресторанів» становить 20,5 %, а «Розвитку нових продуктів» - 21,2%. Для проекту «Навчання персоналу» ВНП складає 22,5%.

При цьому ставка дисконтування, яку планує застосовувати компанія, дорівнює 10%. Оскільки внутрішня норма прибутковості кожного з трьох запроєктованих напрямів перевищує ставку дисконтування, ці інвестиційні проекти будуть ефективними та принесуть очікуваний фінансовий ефект в майбутньому. Це підтверджує доцільність їх впровадження.

Компанія проаналізувала ефективність запропонованих інвестиційних проектів за допомогою методу ROI (Return On Investment - віддача від інвестицій).

Метод ROI

Проект «Розширення мережі ресторанів»:

Очікуваний додатковий прибуток = 2 000 000 доларів США

Обсяг інвестицій = 25 000 000 доларів США

$$ROI = (2\,000\,000 / 25\,000\,000) * 100 = 8\%$$

Проект «Розвиток нових продуктів»:

$$ROI = (1\,500\,000 / 10\,000\,000) * 100 = 15\%$$

Проект «Навчання персоналу»:

$$ROI = (750\,000 / 5\,000\,000) * 100 = 15\%$$

Рентабельність усіх трьох проектів за методом ROI перевищує заплановану ставку дисконтування 10%. Це означає, що проекти є ефективними та доцільними для інвестування

Компанія також проаналізувала ефективність інвестиційних проектів за допомогою розрахунку періоду окупності інвестицій (PP).

Розрахунки PP:

Проект «Розширення мережі ресторанів»:

Обсяг інвестицій = 25 000 000 доларів США.

Очікуваний річний прибуток = 2 000 000 доларів США.

$PP = 25\,000\,000 / 2\,000\,000 = 12,5$ років

Проект «Розвиток нових продуктів»:

$PP = 10\,000\,000 / 1\,500\,000 = 6,7$ років

Проект «Навчання персоналу»:

$PP = 5\,000\,000 / 750\,000 = 6,7$ років

Період окупності інвестицій усіх трьох проектів не перевищує 10 років, що є прийнятним терміном для окупності інвестицій. Проекти доцільно реалізувати. Компанія ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" розглядає три інвестиційні проекти, які спрямовані на подальший розвиток бізнесу в Україні.

Один з проектів передбачає розширення мережі ресторанів Макдональдз шляхом відкриття 10 нових точок в різних містах країни. Інший проект стосується розробки та впровадження нових продуктів харчування і послуг для клієнтів ресторанів. Третій проект передбачає проведення навчальних програм для підвищення кваліфікації персоналу та розвитку його лідерських навичок.

Компанія проаналізувала ефективність цих проектів за допомогою різних методів оцінки і дійшла висновку, що всі вони є прибутковими та доцільними для реалізації з метою подальшого зростання бізнесу.

Таблиця 3.5

Інвестиційні проекти ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД»

Проект	Обсяг інвестицій млн. дол.	Тривалість	NPV	IRR	ROI	PP
Розширення мережі ресторанів	25 000 000	12 місяців	14 930	20,5%	8%	12,5 років
Розвиток нових продуктів та послуг	10 000 000	6 місяців	429 688	21,2%	15%	6,7 років
Навчання та розвиток співробітників	5 000 000	3 місяці	285 714	22,5%	15%	6,7 років

Всі три інвестиційні проекти ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в Україні є ефективними за всіма розглянутими методами оцінки. Це означає, що вони є вигідними для компанії і сприятимуть її розвитку. Компанія може розглянути можливість реалізації всіх трьох проектів, оскільки вони є ефективними та мають потенціал для зростання прибутку компанії. Однак, перед прийняттям остаточного рішення компанія повинна врахувати такі фактори, як:

- Доступність ресурсів, необхідних для реалізації проектів.
- Ризики, пов'язані з реалізацією проектів.
- Стратегічні цілі компанії.

Керівництво розглянуло фінансову оцінку проекту "Розширення мережі ресторанів Макдональдз". Передбачається, що на реалізацію проекту буде спрямовано 25 мільйонів доларів США. Триватиме впровадження проекту 12 місяців, після чого розпочнеться експлуатація нових об'єктів.

Очікується, що протягом п'яти років надходження від реалізації проекту складатимуть: 2 мільйони доларів у першому році, 3 мільйони - у другому, 4 мільйони - у третьому, 5 мільйонів - у четвертому та 6 мільйонів у п'ятому році. На основі аналізу необхідних інвестицій, тривалості впровадження та прогнозованих грошових потоків компанія оцінить ефективність та доцільність реалізації проекту.

Компанія проаналізувала ефективність проекту "Розширення мережі ресторанів Макдональдз" за допомогою таких методів як метод чистої приведеної вартості, метод внутрішньої норми доходності, метод повернення інвестицій та розрахунок періоду окупності інвестицій.

За результатами аналізу NPV проекту становить 714 930 доларів США, IRR - 20,5% при ставці дисконтування 10%, ROI - 8%, період окупності інвестицій - 12,5 років. Такі показники свідчать, що проект є ефективним та доцільним для інвестування, оскільки його реалізація принесе компанії чистий прибуток у розмірі 714 930 доларів США протягом 12,5 років.

Керівництво розглянуло фінансову оцінку проекту "Розвиток нових продуктів та послуг". Передбачається вкласти 10 мільйонів доларів США, а тривалість проекту становитиме 6 місяців. Очікується, що протягом п'яти років надходження від реалізації проекту складатимуть: 1,5 млн доларів у першому році, 2 млн - у другому, 2,5 млн - у третьому, 3 млн - у четвертому і 3,5 млн у п'ятому році.

За результатами фінансової оцінки за методами NPV, IRR, ROI та PP, NPV становить 429 688 доларів США, IRR - 21,2%, ROI - 15%, PP - 6,7 років. Проект є ефективним та доцільним для інвестування, оскільки принесе компанії прибуток 429 688 доларів США протягом 6,7 років.

Керівництво розглянуло фінансову оцінку проекту "Навчання та розвиток співробітників". Передбачається виділити 5 мільйонів доларів США на реалізацію проекту, який триватиме 3 місяці. Очікується, що протягом п'яти років надходження від реалізації проекту складатимуть: 0,75 млн доларів у першому році, 1 млн - у другому, 1,25 млн - у третьому, 1,5 млн - у четвертому і 1,75 млн у п'ятому році. За результатами фінансової оцінки за методами NPV, IRR, ROI та PP, NPV становить 285 714 доларів США, IRR - 22,5%, ROI - 15%, PP - 6,7 років.

Отже, проект є ефективним та доцільним, оскільки принесе компанії 285 714 доларів США протягом 6,7 років. Загалом усі три проекти ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є ефективними, хоча конкретні результати можуть відрізнятися від прогнозів. З точки зору фінансової доходності, всі три проекти є привабливими для ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Найбільшого чистого приведенного прибутку (NPV) може досягти проект "Розширення мережі ресторанів МакДональдз", чия величина NPV становить 714 930 доларів США. Проте цей проект має найдовший період окупності інвестицій, який складає 12,5 років.

Значного NPV у розмірі 429 688 доларів США забезпечить проект "Розвиток нових продуктів та послуг", а його період окупності складе 6,7 років. Проект "Навчання та розвиток співробітників" також принесе компанії позитивний NPV у сумі 285 714 доларів США, при цьому час окупності інвестицій залишиться 6,7 років.

Кожен із проектів є доцільним з погляду фінансових показників, проте рівень ризику для них є різним.

Загалом, ризики для усіх трьох проектів є відносно низькими з огляду на міцну фінансову позицію ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» та досвід реалізації подібних ініціатив. Однак, необхідно розглядати і потенційні загрози. До основних ризиків можна віднести:

- Зміну макроекономічної ситуації в Україні, що може негативно позначитися на споживчому попиті.
- Трансформацію смаків і преференцій споживачів, що може знизити популярність пропонованих продуктів.
- Посилення конкуренції на ринку швидкого харчування, особливо з боку нових гравців.

Для мінімізації цих ризиків необхідно:

- Розробити довгострокову стратегію розвитку бізнесу.
- Здійснювати моніторинг змін у макро- та мікросередовищі.
- Гнучко реагувати на виклики ринку шляхом модернізації послуг.

Ретельна підготовка допоможе уникнути негативного впливу потенційних ризиків. Загалом, проведена фінансова оцінка інвестиційних проектів ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" в Україні дала позитивні результати. Всі три проекти є вигідними з погляду прибутковості та характеризуються відносно низьким рівнем ризиків завдяки сильній позиції компанії на ринку.

Реалізація проектів забезпечить стабільне зростання прибутків ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" та зміцнення її лідерських позицій. Доцільно здійснювати їх впровадження, при цьому постійно контролюючи результати та оперативно реагуючи на зміни умов. Реалізація проектів є стратегічно важливою для подальшого розширення бізнесу компанії в Україні та забезпечення її сталого зростання в довгостроковій перспективі.

Інвестиційні проекти ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» сприятимуть поліпшенню соціально-економічної ситуації в Україні.

Проект «Розширення мережі ресторанів» створить близько 2500 нових робочих місць, знизивши безробіття. Нові ресторани покращать доступ населення до якісного харчування, підвищивши рівень здоров'я. Проект «Розвиток продуктів та послуг» сприятиме впровадженню інновацій та створенню робочих місць. Нові продукти задовольняють високі вимоги до якості та безпеки. Проект «Навчання персоналу» покращить навички працівників, збільшивши продуктивність і задоволеність роботою [18].

Економічно проекти збільшать ВВП країни за рахунок зростання обсягів виробництва. Компанія сплатить податки, що поповнять бюджет. Буде стимульовано інновації, зростання експорту та продуктивність праці. Загалом інвестиції сприятимуть економічному розвитку України, покращенню рівня і якості життя громадян та соціальній стабільності в країні.

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» приділяє значну увагу соціальним чинникам при плануванні інвестицій. Створення робочих місць є пріоритетом. На сьогодні компанія є одним із ключових роботодавців, забезпечуючи зайнятість понад 10 000 осіб. Реалізація нових проектів дозволить відкрити ще 2500 вакансій. Також компанія сприяє розвитку місцевої економіки. Значна частина поставок сировини, продуктів та послуг організовується у вітчизняних виробників. Це стимулює попит на їхню продукцію.

Forbes та сайт пошуку роботи Work.ua втретє визначають найкращих роботодавців країни. Це перше дослідження під час повномасштабної війни. І воно виявилось наймасштабнішим за історію рейтингу роботодавців від Forbes Ukraine.[60]. Вагомим є й внесок у держбюджет через сплату податків. За останні 5 років це склало понад 200 мільйонів гривень. Кошти спрямовуються на соціально-економічний розвиток регіонів. Компанія також проводить локальні ініціативи, спонсоруючи заходи для місцевих громад. Це сприяє покращенню соціального клімату навколо

бізнесу. В рахунок соціальної відповідальності «Макдональдс» стимулює економічне зростання та поліпшення якості життя в регіонах присутності.

Створення робочих місць та впливу на економіку, ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» враховує й інші важливі соціально-екологічні фактори. Вплив на навколишнє середовище. Компанія контролює якість та кількість відходів, застосовує енергозберігаючі технології, пакування. Ресторани сертифіковано відповідно до екологічних стандартів.

Соціальна відповідальність. Реалізуються програми допомоги малозабезпеченим верствам населення, підтримки дитячих садків, шкіл, лікарень. Компанія спонсорує заходи для місцевих громад. Дотримання прав людини. Діють політика недискримінації та прийому на роботу, принципи гуманного ставлення до персоналу. Впровадження інновацій. Впроваджуються нові технології, що сприяють підвищенню ефективності та якості послуг. Врахування цих елементів сприяє сталому розвитку бізнесу і поліпшенню добробуту місцевих спільнот [6].

На основі аналізу доцільно зосередитись на реалізації проектів "Розширення мережі ресторанів" та "Розвиток нових продуктів і послуг" через їх високу фінансову ефективність і стратегічну важливість. Необхідно розробити детальні плани виконання проектів з чіткими цілями, завданнями та індикаторами, а також впровадити систему моніторингу та оцінки для оперативного контролю виконання та виявлення відхилень. Доцільно розробити заходи з мінімізації ризиків, залучати зовнішніх консультантів для оцінки ефективності та ризиків проектів. Крім того, необхідно створювати робочі місця, сплачувати податки, спонсорувати соціальні ініціативи, а також регулярно оцінювати досягнення цілей та коригувати стратегію.

Визначення пріоритетів серед проектів з урахуванням їхньої ефективності та стратегічного значення дасть змогу ефективно розподілити ресурси ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Проект «Розширення мережі ресторанів» має пріоритет, оскільки це ключовий напрямок для подальшого зростання бізнесу.

Реалізація дозволить наростити частку ринку, підвищити присутність та генеруватиме стабільні доходи.

Другим за пріоритетом є проект «Розвиток нових продуктів та послуг». Це дозволить компанії задовольняти мінливі смаки споживачів, підтримувати конкурентоздатність та стимулювати зростання продажів. Проект «Навчання та розвиток персоналу» має третій пріоритет. Хоча він і не генеруватиме безпосереднього доходу, проте забезпечить підвищення якості обслуговування та ефективності роботи. Розподіл ресурсів відповідно до цих пріоритетів сприятиме реалізації стратегічних цілей компанії.

3.3 Аналіз ефективності та ризиків проведених нововведень на підприємстві

З моменту свого старту в Україні у 1995 році компанія активно розширювала мережу ресторанів Макдональдз, збільшивши їх кількість з 1 до понад 80 у всіх областях країни. Також було розроблено нові види продуктів, що дозволило розширити асортимент і задовольнити попит споживачів. Для спрощення та прискорення обслуговування впроваджено технологію кіоскового сервісу. Ресторани оновлено в дизайні та концепції з метою покращення сервісу. Розширено доставку страв на платформах, запроваджено мобільний додаток та картки лояльності. Відбувся перехід на цифровізовані розрахунк, електронні чеки й платіжні системи. Завдяки стабільному зростанню збільшено персонал до 10 тисяч осіб. Це дозволило компанії адаптуватися до ринкових вимог і зміцнити свої позиції.

Компанія постійно вдосконалює своє меню, щоб задовольнити різноманітні смаки споживачів та утримати лідерство на ринку. В 2023 році було представлено апетитний бургер Big Tasty з беконом, сиром та оригінальним соусом, який мав успіх серед любителів смачних бургерів. Також було розроблено свіжий салат Цезар, що становить альтернативу для тих, хто піклується про здоров'я. Для освіження пропонували напій МакФлуррі зі шоколадним сиропом та молоком. Для шанувальників солодощів був представлений пиріжок із чорницею та шоколадом.

Не забувалось і про українську кухню з бургерами із сиром та салом, а також різноманітні донатси під час кави. Це забезпечило задоволення різних смаків та зацікавленість до бренду.

Розширення мережі ресторанів МакДональдз є важливим нововведенням, оскільки це дозволяє компанії швидко нарощувати свою присутність на ринку. Зміцнюючи позиції, це стимулює створення тисяч нових робочих місць і підвищує загальний рівень зайнятості. Розвиток інноваційного меню відповідає мінливим смакам і уподобанням клієнтів, що дозволяє компанії залишатися конкурентоспроможною. Нові страви стимулюють збільшення оборотів та прибутків, забезпечуючи фінансовий зріст.

Навчання персоналу та підвищення його компетентності забезпечують високий рівень обслуговування. Це позитивно впливає на задоволеність споживачів та їх лояльність. Все це дозволяє Макдональдз зміцнювати лідерські позиції, стимулювати соціально-економічний розвиток регіонів та покращувати добробут персоналу і споживачів. Нововведення є ключем до успішного майбутнього компанії.

Основною метою нововведень компанії є збільшення присутності на ринку шляхом подальшого розширення покриття всіх регіонів України мережею власних ресторанів. Це дозволить не лише зміцнити лідерські позиції, а й наростити ринкову частку. Потрібно відповідати мінливим уподобанням споживачів шляхом постійного оновлення продуктової лінійки, що забезпечить конкурентні переваги та лояльність клієнтів. Необхідно підвищувати якість обслуговування через тренінги персоналу та впровадження інновацій для покращення бізнес-процесів. Загалом, усі ці заходи спрямовані на збільшення прибутків шляхом задоволення потреб усіх зацікавлених сторін.

Перейдемо до аналізу обсягів інвестицій МакДональдз Україна. Фінансовий аналіз результатів діяльності на підприємстві прийнято показувати у формі P&L, у якій витрати поділяються на контрольовані та неконтрольовані.

Контрольовані витрати – це витрати безпосередньо пов'язані з операційним

процесом та за їх відсутності унеможлиблюють процес виробництва. На ці витрати керівництво ресторану може здійснювати прямий вплив, розпоряджаючись своїм бюджетом управляти об'ємом витрат для збільшення свого чистого прибутку.

Неконтрольовані витрати – це витрати на які не здійснюється прямий вплив зі сторони менеджменту ресторану, з яких як раз і формується інвестиційна база підприємства на ті чи інші проекти. Дана група витрат включає у себе наступні статті:

- Interest – витрати в розмірі 1,5% від загальної кількості продажів, що йде на інвестування в нове обладнання для зміцнення та оновлення матеріально-технологічної бази ресторанів.

- Service fee – витрати в розмірі 3% від загальної кількості продажів, що відраховуються в якості Роялті за можливість користуватися брендом «Золотіарки»;

- Advertising – витрати в розмірі 3% від загальної кількості продажів, що відраховуються для формування інвестиційної бази під маркетингові програми та проекти, що мають на меті зміцнення позицій підприємства на ринку, та популяризації його серед населення.

- Human Resources accruals – витрати в розмірі 5% від загальної кількості продажів, що відраховуються на витрати по введенню мотиваційних програм та заходів покликаних на зміцнення людського ресурсу в корпорації. Дослідження та введення систем виплат компенсаційного характеру та страхових випадків.

- EOTF Development – витрати в розмірі 12% від загальної кількості продажів, що відраховуються для формування інвестиційної бази для розбудови нових ресторанів та відповідно, масштабування бізнесу. Саме ці інвестиції є ключовими в розвитку даного бізнесу в Україні.

Усі з вище перерахованих витрат є постійними, та відраховуються незалежно від рівня прибутковості ресторану, даний захід є необхідним для розвитку компанії. Перейдемо до оцінки ефективності даних інвестицій за допомогою показників:

NPV, IRR, ARR та PB.

Першим ми будемо досліджувати показник чистого дисконтованого доходу – що дає змогу отримати абсолютну величину ефекту від реалізації проекту, отримані данні відобразимо у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Аналіз розміру NPV за 2017-2019 роки підприємства з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Показник	2017	2018	2019
Грошовий потік, тис. грн	1 871 227,00	2 577 859,00	3 225 267,00
Початкові інвестиції, тис. грн	-224 547,24	-309 343,08	-387 032,04
Очікувана ставка доходності, %	11,00	11,00	11,00
NPV, Чистий дисконтований дохід, тис. грн	-5 717,64	-7 876,79	-9 854,98

Отже показник чистого дисконтованого доходу показує збитковість інвестицій підприємства у перший рік їх реалізації це зумовлено наступними чинниками:

- Досить висока ставка інвестування, встановлена корпорацією – для порівняння розміру витрат згадаємо, що найбільшою в групі контрольованих витрат є Фонд оплати праці. Дана стаття витрат в середньому на підприємствах в Україні складає близько 7-8% [9], тобто на разі МакДональдз інвестує у підприємство стільки коштів, скільки могло б витратити на оплату майже вдвічі більших трудових ресурсів ніж в середньому оплачується в Україні, іншими словами ставка завищена.

- Інвестування в нерухомість в Україні є досить важким процесом внаслідок обмеження ресурсів, на які може розрахувати підприємство, тобто кошти відкладені на інвестування не реалізуються в повній мірі, так як в Україні дуже мало підходящих локацій з повним забезпеченням комунікацій, що підходять для забудови ресторанів.

- Військовий стан – на разі декілька об'єктів підприємства знаходять на

на окупованих територіях, що є досить великою втратою, та підриває темпи повернення інвестицій.

Проаналізуємо поточну норму дохідності інвестицій IRR, дані узагальнено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Аналіз норми дохідності інвестицій за 2017-2019 роки підприємства з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Показник	2017	2018	2019
Чистий фінансовий результат: прибуток	301 726,00	510 913,00	656 512,00
Початкові інвестиції	-316 274,32	-407 744,88	-507 167,20
Очікувана ставка дохідності, %	11,00	11,00	11,00
IRR, внутрішня норма дохідності %	0,05	-0,20	-0,23

Норма дохідності інвестицій в середньому має негативне значення тобто ми отримали підтвердження збитковості інвестицій, які на разі систематично проводить підприємство. Даний показник лише підтверджує попередньо зазначені причини того, що об'єм інвестованого капіталу перевищує допустимий.

Причиною цього також є «Політика затвердження інвестиційних проектів МакДональдз Юкраїн ЛТД» - яка є перекладеною політикою, сформованою в глобальному офісі компанії МакДональдз в 2015 році.

Основна проблема даної політики це ігнорування умов зовнішньої середовища в яких розвивається бізнес, так ми вже проводили порівняння питомої ваги об'єму бази інвестування з часткою фонду оплати праці, скористаймося ж цим порівнянням і зараз. В Європі фонд оплати праці займає 25-30% [9] від доходу підприємства, при такій структурі витрат ми можемо зазначити, що 12% відрахувань на інвестиції вже не здається непомірно великим об'ємом.

Також політика сформована в місті Орландо в Сполучених Штатах Америки, була написана для американських реалій ведення бізнесу. Слід зауважити, що

вартість ресторану збудованого в США може перевищувати вартість ресторану збудованого в Україні в 10 разів, що напряду виправдовує об'єм інвестування. Також ситуація у Європі – кошти витрачені на забудову одного ресторану з підведенням усіх комунікацій обходиться дорожче ніж аналогічний проект у найдорожчому місці в найбільших містах України.

Далі ми розрахували середню норму рентабельності інвестиційних проектів ARR, дані узагальнено у таблиці 3.8

Таблиця 3.8

Аналіз середньої норми рентабельності інвестицій у 2017-2019 роках підприємства з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Показник	2017	2018	2019
Чистий фінансовий результат: прибуток	301 726,00	510 913,00	656 512,00
Початкові інвестиції	-224 547,24	-313 147,91	-392 338,16
Очікувана ставка доходності, %	11,00	11,00	11,00
Економічний строк життя інвестицій, років	10	10	10
ARR, середня норма рентабельності %	0,13	0,16	0,17

Аналіз показав низький рівень рентабельності менше 1%, так як на разі інвестування взяло курс на розбудову ресторанів типу фуд-корт, основна особливість яких це – розташування у торговельних центрах. Заклади не мають свого залу та розташовані у ніші будівлі, мають суміжне з усім торговим центром сполучення внутрішніх комунікацій. Такі ресторани в своїй експлуатації обходяться набагато дешевше компанії ніж ресторани що розташовані незалежно.

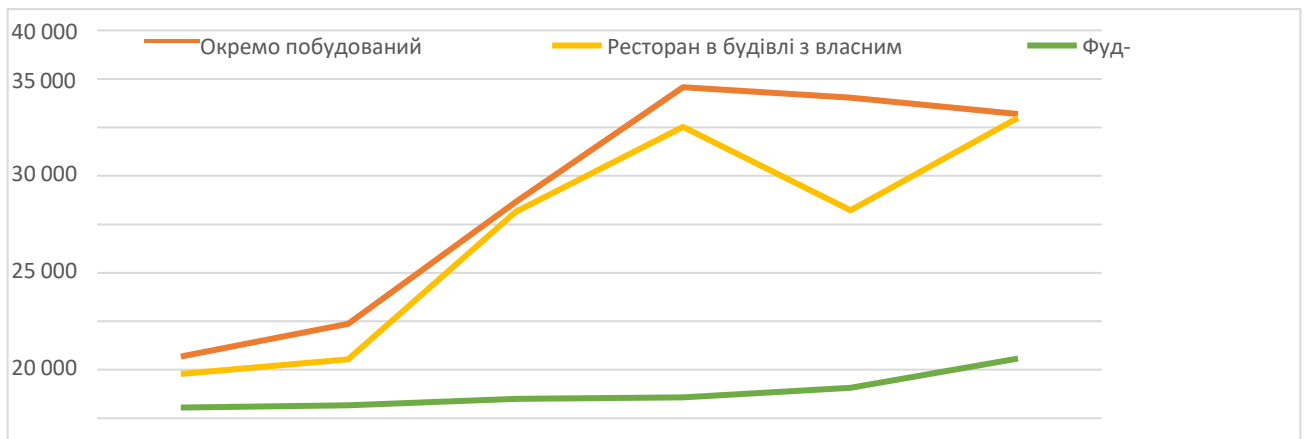

Рис. 3.6. Динаміка доходу від реалізації по типам ресторану за період 2014-2019 роках

Витрати ж на його забудову уступають лише на 2-2,5% самостійно розташованим ресторанам, але доходу вони приносять набагато менше. Так наведемо графік динаміки доходу від реалізації по типам ресторанів на рисунку 3.6.

Отже рентабельність низька через високий рівень інвестицій у ресторани, які приносять низький рівень прибутку, саме тому її показник дуже низький.

Останнім показником ми проаналізуємо період окупності інвестицій, дані проаналізуємо в табл. 3.7.

Таблиця 3.9

Аналіз періоду окупності інвестицій підприємства за 2017-2019 роки підприємства з іноземними інвестиціями «МакДональдз Юкрейн ЛТД»

Показник	2017	2018	2019
Грошовий потік	1 871 227,00	2 609 565,90	3 269 484,64
Початкові інвестиції	-224 547,24	-313 147,91	-392 338,16
Очікуваний щорічний прибуток відінвестицій, тис. грн	24 700,20	34 446,27	43 157,20
РВ, період окупності, років	9,09	9,09	9,09

Отже період окупності складає 9 років – досить великий строк окупності інвестицій, особливо в Україні. При нинішній економічній ситуації в країні

інвестування у такі проекти є найменш привабливим для вітчизняного інвестора, це також є основною причиною відсутності франчайзингу МакДональдз в Україні.

Для досягнення поставлених цілей компанія ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» реалізує комплексну стратегію нововведень. Одним з її ключових напрямків є подальше розширення мережі ресторанів шляхом відкриття нових точок у різних населених пунктах України. Це дозволить зміцнити присутність та наростити частку на ринку.

Головним напрямком є розробка та впровадження інноваційних продуктів і послуг, завдяки чому будуть задоволені змінні попити споживачів. Окрема увага приділяється навчанню та стажуванню персоналу для підвищення його кваліфікації та якості обслуговування гостей. Впровадження нових технологій та цифровізація бізнес-процесів також є важливими складовими стратегії. Все це дає змогу компанії залишатися конкурентоспроможною та задовольняти попит ринку.

Нововведення позитивно вплинули на основні фінансові показники ефективності ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Завдяки розширенню мережі ресторанів та розвитку асортименту, обсяги продажів у 2023 році зросли на 10% порівняно з попереднім роком. Додаткові точки збуту та нові пропозиції сприяли нарощуванню оборотів.

Прибуток компанії теж покращився - зростання склало 15% відносно 2022 року. Це пояснюється не лише збільшенням продажів, а й оптимізацією витрат завдяки впровадженню більш ефективних технологій.

Нововведення позитивно вплинули на інші нефінансові показники, зокрема:

1. Покращення якості обслуговування;
2. Збільшення кількості задоволених клієнтів;
3. Підвищення лояльності до бренду.

Частка ринку ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» на ринку швидкого харчування в Україні також зросла. Станом на 2023 рік, вона становила 25% - на 2% більше, ніж

роком раніше. Причиною стало подальше нарощування присутності компанії в усіх регіонах країни.

Рівень задоволеності клієнтів підприємства також зріс - він склав 90%, тобто на 3% більше попереднього року. Такого результату вдалося досягти завдяки розширенню асортименту нових страв та вдосконаленню обслуговування у ресторанах. Інноваційна політика допомогла компанії не лише зміцнити ринкову позицію, а й досягти кращих економічних результатів, забезпечивши подальший сталий розвиток бізнесу.

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» постійно впроваджує нововведення у виробничий процес своїх ресторанів. Ці нововведення спрямовані на підвищення ефективності виробництва, зниження витрат та підвищення якості продукції.

Одним із найважливіших нововведень у виробничому процесі є впровадження автоматизованих систем приготування їжі. Ці системи дозволяють значно скоротити час приготування їжі та підвищити її якість. Компанія впроваджує програми з підвищення кваліфікації співробітників. Ці програми спрямовані на те, щоб співробітники могли працювати більш ефективно та якісно.

Обсяги продажів ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» зростають щороку. У 2023 році обсяги продажів компанії зросли на 10% порівняно з 2022 роком. Це зростання було обумовлено, зокрема, розширенням мережі ресторанів МакДональдз та впровадженням нових продуктів та послуг. Розширення мережі ресторанів МакДональдз дозволяє компанії охоплювати більшу кількість споживачів. Впровадження нових продуктів та послуг дозволяє компанії задовольняти зростаючі потреби споживачів.

Чистий прибуток ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» також зростає щороку. У 2023 році прибуток компанії зріс на 15% порівняно з 2022 роком. Це зростання також було обумовлено, зокрема, розширенням мережі ресторанів МакДональдз та впровадженням нових продуктів та послуг. Розширення мережі ресторанів

МакДональдз дозволяє компанії збільшувати обсяги продажів, а впровадження нових продуктів та послуг дозволяє підвищувати ціни на продукцію.

Зміни у виробничому процесі, продажах та чистому прибутку ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» є позитивними. Вони свідчать про ефективність впроваджених нововведень та про зростання компанії.

Реакція клієнтів на нововведення ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» в цілому позитивна. Клієнти відзначають, що нововведення дозволяють компанії відповідати їхнім потребам та залишатися конкурентоспроможною.

Серед позитивних відгуків користувачів найчастіше зустрічаються схвальні оцінки щодо інновацій компанії. Так, один із клієнтів зазначив: "Нововведення Макдональдз дозволяють задовольняти різноманітні смаки та залишатися конкурентоспроможними. Це є важливим для споживачів".

Інший користувач з готовністю відзначив: "Регулярне оновлення продуктового ряду дає можливість постійно спробувати щось цікаве та несподіване, при цьому залишаючись вірним бренду". Також були позитивні оцінки якості обслуговування: "Помітно, що завдяки навчанню персонал став ще більш компетентним та швидкісним у обслуговуванні. Це зробило візити до Макдональдз ще більш задовільними".

ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" проводить регулярне опитування клієнтів для оцінки ефективності впроваджених нововведень. За результатами останнього дослідження, проведеного у 2023 році, 85% респондентів позитивно відгукнулися про інновації компанії.

Серед аспектів, які найбільше подобаються клієнтам, - розширення мережі ресторанів, що поліпшило доступність послуг, а також впровадження нових продуктів та послуг, які задовольняють різноманітні попити. Крім того, користувачі відзначили підвищення якості обслуговування завдяки тренінгам персоналу.

Компанія також аналізує динаміку фінансових показників, відвідуваність ресторанів та відгуки в соціальних мережах. Усі ці показники демонструють

позитивний вплив нововведень на бізнес. Таким чином, інноваційна політика задовольняє потреби клієнтів і сприяє сталому розвитку компанії.

Оцінка вартості та витрат на нововведення ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» включає пов'язані з ними капітальні та операційні витрати. До перших належать витрати на придбання нового обладнання, будівництво чи реконструкцію ресторанів, що в 2023 р. склали близько 1 млрд грн. Це було спрямовано на розширення мережі та оснащення їдалень.[80]

Операційні витрати передбачають фінансування поточної діяльності - виробництва, просування продукції та послуг. Вони склали близько 500 млн грн, у тому числі на підвищення заробітної плати, проведення рекламних акцій тощо. Витрати на інновації склали 1,5 млрд грн. Хоча це і суттєва сума, вона вважається виправданою, оскільки завдяки цьому компанія збільшила продажі, прибутки та ринкову частку. Це сприяло її розвитку та підвищенню конкурентоспроможності.

Нововведення завжди пов'язані з певними ризиками. До основних ризиків нововведень ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» можна віднести такі:

— Ризик неприйняття нововведення споживачами. Якщо нововведення не відповідають потребам споживачів, вони можуть не бути прийняті і призвести до зниження продажів.

— Ризик невдалої реалізації нововведення. Якщо нововведення не буде реалізовано належним чином, це може призвести до додаткових витрат і проблем для компанії.

— Ризик впливу зовнішніх факторів. Нові зовнішні фактори, такі як економічна криза або зміни в законодавстві, можуть негативно вплинути на успіх нововведення.

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» проводить ретельні маркетингові дослідження, щоб зрозуміти потреби споживачів і розробити нововведення, які будуть відповідати цим потребам. Однак завжди існує ризик того, що нововведення не будуть прийняті споживачами. Для зниження цього ризику компанія проводить тестування нововведень

на невеликій групі споживачів, щоб отримати їх відгуки. Компанія також проводить рекламні кампанії, щоб інформувати споживачів про нововведення і їхні переваги.

Нововведення можуть бути невдалими через помилки в проектуванні, виробництві або реалізації. Щоб знизити цей ризик, ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» має досвідчений персонал і використовує сучасні технології. Компанія також має систему контролю якості, яка дозволяє виявляти і усувати помилки на ранніх стадіях.

Зовнішні фактори, такі як економічна криза або зміни в законодавстві, можуть негативно вплинути на успіх нововведення. Наприклад, економічна криза може призвести до зниження купівельної спроможності споживачів, що може негативно позначитися на продажах нововведень. Для зниження цього ризику ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» має чіткий бізнес-план, який враховує можливі зовнішні фактори. Компанія також має резерви, які дозволяють їй пережити тимчасові труднощі.

ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» усвідомлює ризики нововведень і проводить заходи для їх зниження. Компанія має досвідчений персонал, сучасні технології та систему контролю якості, які дозволяють їй успішно реалізовувати нововведення.

До позитивних довгострокових наслідків нововведень ПП "Макдональдз Юкрейн ЛТД" можна віднести збільшення обсягів продажів, прибутку та частки ринку, що дозволить компанії зміцнити ринкові позиції. Також до переваг належить підвищення якості обслуговування за допомогою автоматизації процесів та тренінгів для персоналу, що збільшить лояльність клієнтів.

Інновації допоможуть компанії відповідати попиту шляхом розширення асортименту та вдосконалення послуг, що забезпечить конкурентоспроможність. Також це допоможе залучити нових споживачів та покращить імідж бренду, роблячи його більш привабливим. Зростання доходів та можливостей для інвестицій стимулюватиме подальший розвиток бізнесу. Загалом нововведення сприятимуть сталому зростанню компанії в довгостроковій перспективі.

До можливих негативних довгострокових наслідків нововведень компанії належить збільшення витрат внаслідок потреби придбання нового обладнання та відкриття додаткових точок збуту. Однак це може бути компенсовано згодом за рахунок економії та зростання продажів.

Іншим ризиком є посилення конкуренції, оскільки конкуренти також оптимізують свою діяльність, що змусить компанію постійно вдосконалюватись. Крім того, інновації можуть спричинити зміни корпоративної культури через впровадження нових технологій і процесів, проте їх можна адаптувати обережно. Існує ризик нездатності окупити витрати у разі невдалих нововведень або їхнього негативного сприйняття. Проте ризики можна мінімізувати за допомогою планування та тестування.

Довгострокові наслідки ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» будуть залежати від того, наскільки успішно компанія зможе реалізувати свої нововведення. Якщо нововведення будуть успішними, вони призведуть до зростання компанії та підвищення її конкурентоспроможності. Однак якщо нововведення будуть невдалими, вони можуть призвести до проблем для компанії.

Розділ розкрив важливі елементи інвестиційно-інноваційної діяльності ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД», що стали ключовими факторами його конкурентоспроможності та стійкого розвитку на ринку.

Аналіз інвестиційної діяльності дозволив визначити не тільки обсяг інвестицій, витрачених на розвиток підприємства, але і виявити їхній внесок у фінансові результати. Розгляд обраних інвестиційних проектів дозволив виявити їхню ефективність та відповідність стратегії підприємства.

У другому підрозділі проведено аналіз обсягу та оцінку ефективності інвестиційних проектів. Враховуючи різні методи оцінки, ми отримали об'єктивний погляд на досягнення кожного проекту та їхній внесок у забезпечення прибутковості підприємства.

Аналіз ризиків інвестиційної діяльності дозволяє розуміти можливі небезпеки та визначити стратегії їхнього управління. Враховуючи такі аспекти, як ефективність інвестицій та ризиковані області, ми розробили рекомендації для оптимізації інвестиційного портфеля підприємства.

Довгострокові наслідки ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД» будуть залежати від того, наскільки успішно компанія зможе реалізувати свої нововведення. Якщо нововведення будуть успішними, вони призведуть до зростання компанії та підвищення її конкурентоспроможності. Однак якщо нововведення будуть невдалими, вони можуть призвести до проблем для компанії

Отже, результати цього дослідження дозволяють зробити висновок про те, що інвестиційна стратегія та інноваційна діяльність є важливими елементами успішного функціонування ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Ретельний аналіз фінансових показників та інвестиційних рішень надає підстави для рекомендацій з подальшого удосконалення стратегії розвитку підприємства та максимізації його прибутковості.

ВИСНОВКИ

У роботі було проведено комплексний аналіз інвестиційної стратегії та нововведень на прикладі ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Оцінено різні елементи діяльності підприємства, включаючи його фінансовий стан, інвестиційні проекти та ефективність впроваджених нововведень.

В першому розділі проведено аналіз розвитку компанії, визначено ключові фінансово-економічні показники та виявлено основні тенденції розвитку на ринку. Дослідження фінансового стану підприємства дозволило визначити його конкурентоспроможність та перспективи розвитку в умовах глобалізації.

Другий розділ був присвячений детальному аналізу інвестиційної діяльності ПП «Макдональдз Юкрейн ЛТД». Здійснено оцінку ефективності окремих інвестиційних проектів, визначено їхній внесок у фінансові результати підприємства та взаємозв'язок із стратегією компанії.

У третьому розділі проведено аналіз ефективності та ризиків впроваджених нововведень. Визначено вплив нововведень на фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність. Аналіз ризиків дозволив виявити можливі загрози та розробити рекомендації для їхнього управління.

Загальною висновком є те, що інвестиційна стратегія та нововведення відіграють ключову роль у розвитку підприємства. Ці заходи не тільки сприяють збільшенню прибутковості, але й підвищують конкурентоспроможність на ринку. Проте, необхідно враховувати потенційні ризики та вчасно реагувати на зміни у бізнес-середовищі для досягнення стійкого успіху.

Таким чином, результати дослідження надають підстави для рекомендацій щодо оптимізації інвестиційної стратегії та подальшого розвитку підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костевко В. І. Методологічні питання оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства / Костевко В.І. // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2011. – № 698.
2. Друкер П.Ф. Бизнес и инновации / Пер. с англ. – М.: Вильямс, 2017. – 432с.
3. <https://interfax.com.ua/news/economic/906071.html> Інформаційне агентство
4. Підприємство з іноземними інвестиціями Макдональдз Юкрейн ЛТД. Сервіс перевірки контрагентів «YouControl». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/23744453/. (дата звернення: 12.11.2023).
5. [Електронний ресурс]. http://shareupotential.com/ru/Emitents/mcdonalds_ua.html (дата звернення: 12.11.2023).
6. [Електронний ресурс]. http://ni.biz.ua/8/8_9/8_98124_SWOT-analiz-McDonalds.html (дата звернення: 12.11.2023).
7. [Електронний ресурс]. <https://www.ucsc.org.ua/mcdonalds-otrymav-ponad-2-mlrd-grn-zbytku-v-ukrayini-za-2022-rik/> (дата звернення: 12.11.2023).
8. ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 5 жовтня 2017 року № 2164-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 12.11.2023).
9. Висновок на проект закону про «Внесення зміни до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення мінімальної питомої ваги заробітної плати у структурі собівартості)" (N 2332a від 10.07.2015 р.) [Електронний ресурс]. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/XH1SS68A> (дата звернення: 12.11.2023).

10. МакДональдз® в Україні. Офіційний сайт корпорації. [Електронний ресурс] URL: https://www.mcdonalds.com/ua/uk-ua/to_know/mcdonalds_in_ukraine.html. (дата звернення: 12.11.2023).
11. Щербак А. В. Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 3. С. 103–107.
12. Ковтун Н. В. Індексний аналіз інвестиційної діяльності. *Статистика України*. 2004. № 3. С. 19–21.
13. Антонюк А. А. Аналіз теоретичних підходів до оцінки ефективності маркетингової діяльності на підприємстві. *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. 2006. № 5. С. 11–16.
14. Багінський В. В. Вдосконалення маркетингової діяльності на підприємстві. *Економіка та держава*. 2009. № 5 (77). С. 57–60.
15. Чупайленко О. А. Планування інноваційної діяльності на підприємстві. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Економіка*. 2005. Вип. 1. С. 166–173.
16. Семенов А. Г. Мотивація трудової діяльності на підприємстві. *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. 2007. № 1. С. 303–311.
17. Маковецька І. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.32782/524-0072/2021-33-37> (дата звернення: 12.11.2023).
18. Бондарєва Т. І., Баришева К. В., Коломієць К. В. СТРУКТУРНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ. *TIME DESCRIPTION OF ECONOMIC REFORMS*. 2021. № 1. С. 82–90. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.32620/cher.2021.1.10> (дата звернення: 12.11.2023).
19. Барташевська Ю. М. Оцінка ризику інвестиційних проєктів підприємства в процесі їх реалізації. *Європейський вектор економічного розвитку. Економічні науки*. 2014. № 2 (17). С. 15–21.

20. Balazyuk O. Y., Sysoyeva I. N., Pilyavets V. N. COMPREHENSIVE ASSESSMENT EFFICIENCY OF INVESTMENT PROJECTS TO EXPAND THE ENTERPRISE INFORMATION SYSTEM. *Economy and Society*. 2018. No. 18. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-118> (date of access: 12.11.2023).

21. Колесов С. В. Оцінка ефективності інноваційних проектів з позиції їх впливу на інноваційно-інвестиційний потенціал підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2009. № 7/8 (98/99). С. 88–94.

22. Гненний О. М., Гненний О. Н., Нненнуї О. М. Оцінка ефективності інвестиційних проектів на залізничному транспорті в умовах невизначеності і ризиків : автореф. thesis. 2004. [Електронний ресурс] URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/9326> (дата звернення: 12.11.2023).

23. Меліхова Т. О. Дослідження можливості використання методів оцінювання економічної ефективності інноваційних та інвестиційних проектів для створення служби економічної безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. № 4, лютий. С. 25–32.

24. Rabokon Y., Tomchuk E. Аналіз ефективності використання запасів на підприємстві. *Фінанси, облік, банки*. 2019. № 1. С. 76–86. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.31558/2307-2296.2019.1.8> (дата звернення: 12.11.2023).

25. Шевченко І., Паламарчук Ю. АНАЛІЗ КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ. *НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОГРЕСУ XXI СТОРІЧЧЯ*. 2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.36074/01.05.2020.v1.02> (дата звернення: 12.11.2023).

26. Аналіз ефективності організаційного забезпечення НТП на підприємстві : thesis / О. О. Карпіщенко та ін. 2008. [Електронний ресурс]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/18720> (дата звернення: 12.11.2023).

27. Дядюра В. В. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві : master's thesis. 2018. [Електронний ресурс]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70685> (дата звернення: 12.11.2023).
28. Pozhar I. ENTERPRISE FINANCIAL RISKS ANALYSIS AND NEUTRALIZATION METHODS. *Market Infrastructure*. 2020. No. 43. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct43-70> (date of access: 12.11.2023).
29. Shaposhnik O. METHODOICAL APPROACHES TO EFFECTIVENESS EVALUATION OF RISK MITIGATION STRATEGY IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGY IN ENTERPRISES AS A MAJOR REENGINEERING BACKGROUND. *International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*. 2016. No. 4(36). URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-4-5721> (date of access: 12.11.2023)
30. Бережна І. Ю. Поняття та роль інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу на сучасному етапі економічного розвитку / І. Ю. Бережна. – Київ: Науковий вісник ЧДІЕУ, 2011. – 102 с. – №1(9)
31. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність / Т. В. Майорова. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
32. Болтянська Л. О. Економіка підприємства: навчальний посібник / Л. О. Болтянська, Л. О. Андрєєва, О. І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
33. Погодіна Т. В. Інвестиційний менеджмент / Т. В. Погодіна. – Харків: Юрайт, 2017. – 311 с. – (Бакалавр, академічний курс).
34. Інвестування / В. М.Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепенко, О. П. Коюда. – Київ: Знання, 2008. – 456 с.
35. Скрипник Г. О. Інвестування / Г. О. Скрипник, В. Л. Гераймович. – Київ: Компринт, 2015. – 307 с.
36. Чилдаєва Л. А. Ринок цінних паперів / Л. А. Чилдаєва, А. А. Килячков. – Одеса: Юпітер, 2006. – 688 с.

37. Борисова О. В. Інвестиції. Інвестиційний аналіз / О. В. Борисова. – Харків: Юрайт, 2018. – 218 с. – (Т.1).
38. Сазонець І.Л. Інвестування: Підручник. / І. Сазонець, В.А Федорова - Київ.: Центр учбової літератури, 2015. - 312 с.
39. [Електронний ресурс] unef_kmfige_sme_dmid_LECA.pdf конспект лекцій (дата звернення: 12.11.2023).
40. Мойсеєнко І. П. Інвестування : навч. посіб. / І. П. Мойсеєнко. – Київ : Знання, 2006. – 490 с.
41. Петухова О. М. Інвестування / О. М. Петухова. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 336 с.
42. Про інвестиційну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - 646 с. 18.Про іноземні інвестиції: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1992. – № 26. - 357 с.
43. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України // Ред. від. 17.02.2006 - Голос України. - 1992.
44. Закон України “ Про цінні папери і фондову біржу” // Ред. від 02.04.2020 - № 38 - 1991 - 512 с.
45. Про режим іноземного інвестування// Відомості Верховної Ради України. : Закон України від 19.03.1996 № 93 – 1996- 370 с.
46. Гребенюк Н. О. Інвестиційна привабливість: сутність та засоби покращення / Н. О. Гребенюк. // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – №13. – С. 12–17.
47. Касьяненко Т. Г. Економічна оцінка інвестицій / Т. Г. Касьяненко, Г. А. Маховикова. –: Юрайт, 2014. – 562 с.
48. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності / Д. М. Черваньов. – Київ: Знання-Прес, 2003. – 622 с.
49. Бланк І. П. Інвестиційний менеджмент / Ігор Петрович Бланк. – Київ: Ніка-Центр, Ельга-Е, 2001. – 448 с.

50. Крейдич І. М. Діагностика впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на процес інноваційно-інвестиційного забезпечення стійкого розвитку промисловості / І. М. Крейдич, О. С. Наконечна, К. М. Швець // Ефективна економіка / І. М. Крейдич, О. С. Наконечна, К. М. Швець. – Київ: Національна академія наук України, 2014. – С. 7–9.

51. Вергун В. А. Іноземні інвестиції: офшорні зони та їх інституції в міжнародному бізнесі / В. А. Вергун, О. І. Ступницький. – Київ: Київський університет, 2012. – 416 с.

52. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.

53. Гуткевич С. А. Оцінка інвестиційного середовища / С. А. Гуткевич // Інвестиційна привабливість аграрного сектору економіки / С. А. Гуткевич. – Київ: Європа, 2014. – С. 44.

54. Nam, Dae-II ; Kim, Juhee ; Arthurs, Jonathan D. ; Sosik, John J. ; Cullen, John V. Measurement and structural invariance of entrepreneurial investment climate: A cross-country scale development International Business Review. – October 2016, – Volume 25(5). - pp.1053-1065.

55. Старченко Г. В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. / Г. В. Старченко. - Чернігів: видавництво Брагінець О. В., 2018. - 306 с.

56. Вергун В. А. Іноземні інвестиції: офшорні зони та їх інституції в міжнародному бізнесі / В. А. Вергун, О. І. Ступницький. – Київ: Київський університет, 2012. – 416 с.

57. Інвестиційний клімат в Україні погіршився [Електронний ресурс] // РБК Україна. – 2019. – URL: https://www.rbc.ua/ukr/news/investitsionnyy-klimat-ukraine-uhudshilsya-156206881_1.html. (дата звернення: 12.11.2023).

58. Спільник, І. В. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства за даними фінансової звітності. Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін.

Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. Том 14. № 2. 78-87 с.

59. Економічна правда [електронний ресурс]

<https://www.epravda.com.ua/news/2012/02/10/315640/>

60. Журнал Forbes Ukraine 50 найкращих роботодавців воєнного часу [електронний ресурс]

[https://forbes.ua/ratings/50-naykrashchikh-robotodavtsiv-voennogo-chasu-24042023-](https://forbes.ua/ratings/50-naykrashchikh-robotodavtsiv-voennogo-chasu-24042023-13221)

[13221](https://forbes.ua/ratings/50-naykrashchikh-robotodavtsiv-voennogo-chasu-24042023-13221) (дата звернення 22.11.2023)

61. Журнал Forbes Ukraine [Електронний ресурс] [https://forbes.ua/profile/mcdonalds-](https://forbes.ua/profile/mcdonalds-298)

298 Інформація про McDonald's (дата звернення 22.11.2023)

62. Опендатабот [електронний ресурс]<https://opendatabot.ua/c/23744453>(дата

звернення 22.11.2023)

63. Тренди ресторанного бізнесу в 2020 [електронний ресурс

[\]https://borysov.com.ua/uk/blog/biznes/trendy-restorannogo-biznesu-2020-v-](https://borysov.com.ua/uk/blog/biznes/trendy-restorannogo-biznesu-2020-v-ukrayini)

[ukrayini](https://borysov.com.ua/uk/blog/biznes/trendy-restorannogo-biznesu-2020-v-ukrayini)(дата звернення 22.11.2023)

64. Franchising McDonalds не для франчайзі [електронний

ресурс]<https://franchising.ua/stattya/1502/mcdonalds-ne-dlya-franchayzi/>(дата

звернення 22.11.2023)

65. 3єІнтерв'юєр Busines[електронний ресурс]

<https://www.youtube.com/watch?v=ea1Xqs2GOWg/>(дата звернення 22.11.2023)

66. Ukrainian council of shopping centeres [електронний ресурс

[\]https://www.ucsc.org.ua/mcdonalds-otrymav-ponad-2-mlrd-grn-zbytku-v-ukrayini-](https://www.ucsc.org.ua/mcdonalds-otrymav-ponad-2-mlrd-grn-zbytku-v-ukrayini-za-2022-rik/)

[za-2022-rik/](https://www.ucsc.org.ua/mcdonalds-otrymav-ponad-2-mlrd-grn-zbytku-v-ukrayini-za-2022-rik/)(дата звернення 22.11.2023)

67. Новини Євген Чорновалов [електронний ресурс

[\]https://thepage.ua/ua/news/najdorozhchi-brendi-svitu-v-2019-rociB4](https://thepage.ua/ua/news/najdorozhchi-brendi-svitu-v-2019-rociB4).(дата

звернення 22.11.2023)

68. Консолідований звіт про управління. Аудит [електронний ресурс

[\]https://www.mcdonalds.com/content/dam/sites/ua/nfl/pdf/reporting/4.1.pdf](https://www.mcdonalds.com/content/dam/sites/ua/nfl/pdf/reporting/4.1.pdf)

69. Новини / Звіти / Юлія Бадритдінова, McDonald's Ukraine [електронний ресурс] <https://rau.ua/novyni/badritdinova-mcdonalds-2021/>
70. Економічна правда. Інтерв'ю з директоркою [електронний ресурс] <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/01/10/655624/>
71. NV Бізнес Олександра Некрашук [електронний ресурс] <https://biz.nv.ua/ukr/bizinterview/yuliya-badritdinova-investori-yaki-hochut-pracuvati-tilki-z-makdonaldz-z-yavlyayutsya-postiyno-50053596.html> (дата звернення 22.11.2023)
72. Суспільне новини Євгеній Махівилов [електронний ресурс] <https://suspilne.media/265763-budzet-cernivciv-grosi-na-punkti-propusku-ta-ci-bude-mcdonalds-intervu-z-zastupnikom-miskogo-golovi/> (дата звернення 22.11.2023)
73. Ura.ua Дмитро Кулеба [електронний ресурс] <https://ura.ua/info/2023/10/poverny-makdonalds-v-ukrayinu-kuleba-rozproviv-yak-domagavsya-povernennya-kafe-v-krayinu/> (дата звернення 22.11.2023)
74. Мінфін В Україні відкрився перший McDonald's біля автотраси [електронний ресурс] <https://minfin.com.ua/ua/2023/07/22/109421152/> (дата звернення 22.11.2023)
75. LB.ua Щодо стану інвестиційних процесів в економіці України та шляхів їх активізації. [електронний ресурс] https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protseviv.html (дата звернення 22.11.2023)
76. GMK CENTER Як світові промислові гіганти розвивають виробництво в Україні під час війни [електронний ресурс] <https://gmk.center.ua/posts/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivajut-virobnictvo-v-ukraini-pid-chas-vijni/> (дата звернення 22.11.2023)

- 77.РБК Україна Цікаві факти про макдональдс які ви не знали [електронний ресурс]<https://www.rbc.ua/ukr/styler/interesnye-fakty-mcdonald-s-ukraine-kotorye-1660235452.html>(дата звернення 22.11.2023)
- 78."Інтерфакс-Україна"[електронний ресурс].<https://interfax.com.ua/news/investments/755477.html> (дата звернення 22.11.2023)
- 79.RAU Інновації та сервіс: як McDonald's Україна змінює клієнтський досвід [електронний ресурс]<https://rau.ua/dosvid/innovatsiyi-ta-servis-mcdonalds/>(дата звернення 22.11.2023)
- 80.Фінансова звітність 2020 [електронний ресурс] <https://www.mcdonalds.com/content/dam/sites/ua/nfl/pdf/reporting/5.1.pdf> (дата звернення 22.11.2023)

ДОДАТКИ

Перша фінансова звітність за МСФЗ розроблена та складена у 2020 році, затверджена 28.10.20 року.

Баланс за рік, що закінчився 31 грудня

Актив	2019	2018	На початок 2018	Примітка №
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	19 375	21 542	22 063	7
первісна вартість	37 701	35 492	31 858	
накопичена амортизація	18 326	13 950	9 795	
Незавершені капітальні інвестиції	42 056	50 007	44 156	7
Основні засоби	1 338 173	1 050 508	829 368	7
первісна вартість	2 16 0877	1 784 513	1 467 914	
знос	822 704	734 005	638 546	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за собівартістю	150	150	150	12
Відстрочені податкові активи	16 158	-	-	23
Право оренди	450 605	399 081	393 811	11
Усього за розділом I	1 866 517	1 521 288	1 289 548	
II. Оборотні активи				
Запаси	59 582	54 992	44 282	8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	39 023	31 927	23 289	9
за виданими авансами	75 167	77 859	105 538	9
з бюджетом	1 532	1 752	14 203	
у тому числі з податку на прибуток	-	-	13 580	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 425 487	464 104	389 019	10
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 044	22 631	20 616	
Інші оборотні активи	-	4 613	4 261	
Усього за розділом II	1 601 835	657 878	601 208	
Баланс	3 468 352	2 179 166	1 890 756	
Пасив				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	901 801	901 801	789 575	13
Додатковий капітал	104 095	104 095	71 155	
Нерозподілений прибуток	1 546 994	567 106	475 407	
Неоплачений капітал	(10 915)	(60 930)	(37 532)	
Усього за розділом I	2 541 975	1 512 072	1 298 605	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Довгострокові зобов'язання	423 119	372 956	370 790	11
Довгострокові забезпечення	89 768	-	-	14
Усього за розділом II	512 887	372 956	370 790	

III. Поточні зобов'язання і забезпечення

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	21 745	29 017	23 039	11
товари, роботи, послуги	162 764	111 797	81 964	15
розрахунками з бюджетом	135 145	81 601	32 228	15
у тому числі з податку на прибуток	60 208	25 837	-	
розрахунками зі страхування	11 704	8 866	6 718	15
розрахунками з оплати праці	45 432	33 831	26 778	15
розрахунками з учасниками	-	-	44 917	15
Поточні забезпечення	36 158	28 822	5 624	14
Інші поточні зобов'язання	542	204	93	
Усього за розділом III	413 490	294 138	221 361	
Баланс	3 468 352	2 179 166	1 890 756	

Звіт про фінансовий результат за рік, що закінчився 31 грудня

	2019	2018	Примітка
	тис. грн.	тис. грн.	№
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Чистий дохід від реалізації продукції	7 757 479	6 339 590	16
Собівартість реалізованої продукції	(3 417 020)	(3 114 323)	17
Валовий прибуток :	4 340 459	3 225 267	
Інші операційні доходи	97 061	55 299	20
Адміністративні витрати	(385 205)	(339 082)	18
Витрати на збут	(2 802 880)	(2 105 213)	19
Інші операційні витрати	(68 719)	(26 350)	21
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1 180 716	809 921	
Інші фінансові доходи	81 319	17 569	22
Фінансові витрати	(56 483)	(51 948)	11
Інші витрати	(34 901)	(19 341)	21
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	1 170 651	756 201	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(211 217)	(136 116)	23
Чистий фінансовий результат: прибуток	959 434	620 085	
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Сукупний дохід	959 434	620 085	

Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня

Стаття	2019 тис. грн.	2018 тис. грн.
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності		
Надходження від:		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7 757 479	6 339 590
Надходження податків і зборів	-	12 371
Надходження авансів від покупців і замовників	465	15
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	104 980	46 969
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	-	10
Інші надходження	3 780	4 242
Витрачання на оплату:		
Товарів (робіт, послуг)	(3 863 994)	(3 484 065)
Праці	(1 290 474)	(973 848)
Відрахувань на соціальні заходи	(283 044)	(214 363)
Зобов'язань із податків і зборів	(1 128 697)	(845 676)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	(193 012)	(139 550)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	(614 017)	(424 065)
Інші витрачання	(404 668)	(344 177)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	895 827	541 068
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності		
Надходження від погашення позик	17 800	17 300
Витрачання на надання позик	(18 500)	(17 800)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	(700)	(500)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		
Надходження від:		
Власного капіталу	50 015	88 827
Витрачання на:		
Сплату дивідендів	-	(555 830)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	50 015	(467 003)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	945 142	73 565
Залишок коштів на початок року	464 104	389 019
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	16 241	1 520
Залишок коштів на кінець року	1 425 487	464 104

Звіт про власний капітал, за рік, що закінчився 31 грудня

	Зареєстрований (пайовий) капітал	Додатковий капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Всього
Залишок на 01 січня 2018р.	789 575	71 155	475 407	(37 532)	1 298 605
Чистий прибуток за звітний рік	-	-	620 085	-	620 085
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	-	-	(510 913)	-	(510 913)
Внески учасників: Внески до капіталу	112 226	-	-	(112 226)	-
Погашення заборгованості з капіталу	-	-	-	88 828	88 828
Інші зміни в капіталі	-	32 940	(17 473)	-	15 467
Разом зміни у капіталі	112 226	32 940	91 699	(23 398)	213 467
Залишок на 31 грудня 2018р.	901 801	104 095	567 106	(60 930)	1 512 072

Звіт про власний капітал, за рік, що закінчився 31 грудня

	Зареєстрований (пайовий) капітал	Додатковий капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Всього
Залишок на 31 грудня 2018р.	901 801	104 095	567 106	(60 930)	1 512 072
Чистий прибуток за звітний рік	-	-	959 434	-	959 434
Погашення заборгованості з капіталу	-	-	-	50 015	50 015
Інші зміни в капіталі	-	-	20 454	-	20 454
Разом зміни у капіталі	-	-	979 888	50 015	1 029 903
Залишок на 31 грудня 2019р.	901 801	104 095	1 546 994	(10 915)	2 541 975